

L'ESTEL

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

<http://teletel.terra.es/personal/focifum>
E MAIL focifum@teletel.es

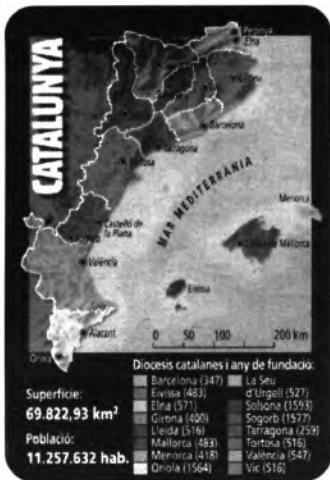

ANY XIX. NÚMERO 432

1er DE ABRIL DEL 2000

PREU: 250 PTS - 1,50 euros

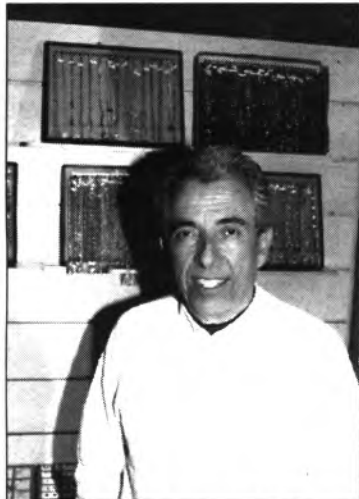
Espanya!
Prou de torturar!
Els informes d'Amnistia internacional no enganyen: hi ha molts de casos de denúncies contra les forces policials espanyoles per abusos, tortures i corrupció.
Mayor Oreja, Dimissió!!

COMARQUES GIRONINES

L'any 1963, la família Matamala va obrir la Llibreria Les Voltes a Girona. Amics de la Família Moll de Ciutat de Mallorca amb qui han mantingut relacions comercials, a partir de 1982 han fet 75.000 carnets d'identitat catalans i molts de passaports. En Feliu Matamala, ja era patriota en temps de la dictadura de Primo de Rivera, quan aquest va prohibir llengua catalana, la senyera, la sardana i tots els altres signes d'identitat catalana, al costat del president Macià. Tel. 972 204 740

Fa 20 anys que en Francesc Bonnin, d'ascendència mallorquina regenta la Joieria Merxe al carrer de santa Maria de Banyoles. En Francesc acaba d'editar el llibre l'ABC de la Salut, metges, naturòpates... o sentit comú. Nascut a Astúries de pare mallorquí, malaltís des de l'infantesa visità infinitat de consultoris mèdics sense trobar solució ni millora a la seva precària salut. Després de llargues experiències realitzades en el seu propi cos, aconseguí superar la malaltia per un sol sistema: deixar d'ingerir uns pocs aliments nocius per a l'organisme humà. El trobareu al 972 571 658

En Josep Costa i en Lluís Manovent són el president i el vice-president de l'Associació de la Tercera Edat d'Anglès, un poble de 5100 habitants a la comarca de la Selva. Són 950 associats. Tenen la sala de ball més maca de Catalunya. Hi ballen els diumenges i festius, fan excursions... Tel. 972 423 361

Fa 2 anys que en Gael Ravisé-Noel regenta la Creperie Breton a Girona. A la foto amb el seu personal. Tel. 972 218 120

Fa 18 anys que n'Esteve Joan (de ca l'amo Esteva) de sant Joan va obrir el Restaurant "La Colina" que vol dir es Pujol als pujols de s'Aranjassa, terme de sant Jordi a Mallorca. Despatxa menús i 1000 ptes. A la carta se menja per una mitjana de 3000. Tel. 971 747 126

Fa un any que na Gerònia Mª Vanrell, a qui veiem amb dues col·laboradores, regenta el Restaurant cas Beato de Randa. Despatxa menús 1.500 ptes. A la carta se menja per unes 3.000 ptes. Ara fa les primeres jornades de caragols: bullits amb herbes i sucats amb all i oli, Caragols alb conill, caragols amb arròs, peus de porc amb caragols... Tel. 971 120 300

Fa 9 anys que mossèn Guillem Rigo de santa Eugènia és el rector de Pòrtol. Abans va estar 13 anys de rector al Coll d'en Rabassa, nou anys a Montuiri i dos a Campos. Ja fa anys que regenta el Restaurant cas Carboner de Montuiri on dona menjar i beure a tothom i s'alegra de veure als seus parroquians. El menú val 800 ptes. A la carta se menja per una mitjana de 3000 ptes. Reservau al 971 646 504

CIUTAT

Fa un any que en Rafel Artero ha fundat l'Escola de Formació de Perruqueria i Perfeccionament PIVOT POINT, al carrer de Ramon Berenguer III de Ciutat. A la foto amb les seves alumnes. Tel. 971 750 847

Fa 15 anys que na Maria Berga va obrir l'Escoleta Mel i Sucre a la barriada des Fortí. Amb les seves ajudants ensenya 66 infants. Tel. 971 457 255

**Especial dedicat a
COMARQUES
GIRONINES,
CIUTAT i
SON FERRIOL
Si vos ha agradat,
telefonau al
971 26 50 05
i el vos enviarem cada
quinze dies**

CIUTAT

Fa 5 anys que na Caterina Bujosa va obrir el Gabinet de psicologia Bujosa al carrer del Pare Francesc Molina, 30 de Ciutat. Ensenya tècniques d'estudis, problemes de conducta dels infants, tècniques de relaxació, depressions, autocontrol.... Tel. 971 759 424

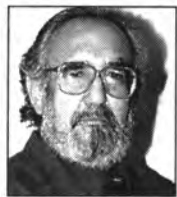
Fa 1 anys que en Joan Barba regenta el bar Casa Barba a la barriada de santa Pagesa de Ciutat. Tel 971 407 737

Fa un any que en Miquel Borràs regenta el Bar Casa Chicho al carrer de Ticià de Ciutat.

Fa 9 anys que en Miquel Segura de Porreres regenta la Pastisseria Can Miquel al carrer del General Riera, 36 de Ciutat. Tel. 971206414

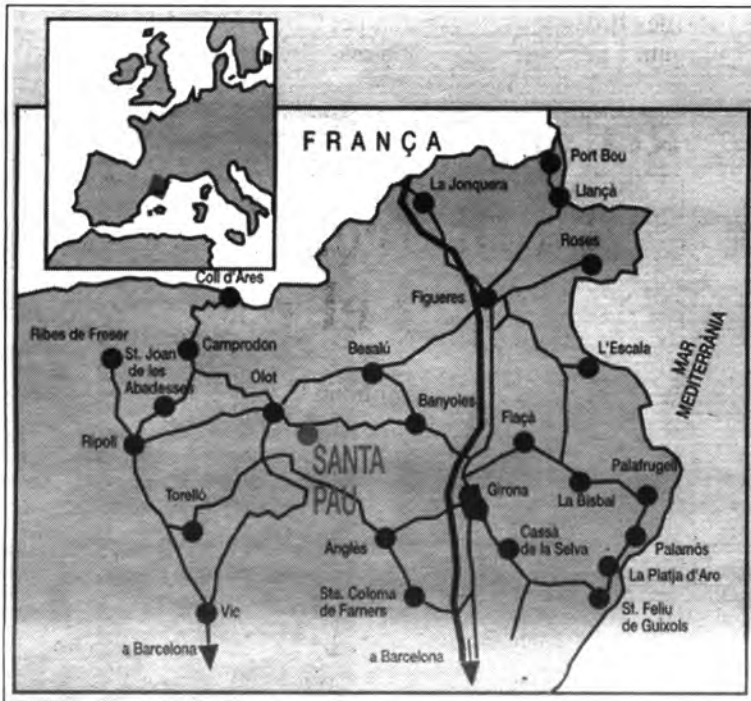

Foc i Fum

MATEU MARIÓ DE SANT JOAN

*Bon viatge en els guerrers
Que són fidels a la pàtria.*

(Lluís Llach)

Agafí el cotxe de 16 vàlvules i no se quants de cavalls i embarqué al Ciutat de València rumb a Barcelona, el mateix vespre que les dretes espanyoles guanyaven les eleccions per majoria. I que té més si guanyen les dretes o les esquerres a allò que queda de l'imperi espanyol? És que ens va anar millor als catalans quan governava en Felipe González? Mentre els indígenes de les nacions sense Estat d'això que se diu Espanya, continuem votant els partits espanyols, seguirem sent espoliats i vexats com hem estat els darrers 286 anys.

I doncs, arribí a Barcelona a trenç d'alba, i au, cap a les comarques gironines. Autopistes de peatge pertot arreu. Diuen els qui han estat per terres castellanes, que allà, tot és de franc perquè amb els nostres doblers fan carreteres i autopistes ben amples. A Catalunya i València, les fan els bancs i has de pagar per emprar-les. Colonialisme pur i dur. Arribats a les comarques giro-

nines, ten adones que allò no és Espanya. Els rètols dels comerços tots en català, les banderes catalanes flamegen als campanars i altres llocs emblemàtics. Els ajuntaments tenen la bandera catalana i la bandera europea. El pal de l'espanyola és buit. La gent, per tot arreu contesta al bon dia amb un altra bon dia. Veus bona gent que t'atén amb simpatia i té uns minuts per a tu, especialment als pobles on la vida no és tan trepidant ni tan estressant com a les ciutats. Pobles amb palaus com el comtal de Besalú, tots amb esglésies romàniques dels segles X i XI, de quan els sarraïns dominaven les Illes i València. Meravellosos pobles com Santa Pau a les terres volcàniques d'Olot, amb volcans que no han estat en erupció des de fa 15.000 anys. Santa Pau, amb 1342 habitants és un dels indret més bells de la Garrotxa. Has de deixar el cotxe a l'entrada del poble i ets convidat a entrar-hi i passejar-hi. En una hora hi férem 5 entrevistes amb la corresponent subs-

cripció a l'Estel. Dona Margarida Colldecarrera que és la senyora de l'Hotel Cal Sastre ens comentà que cap espanyol ha arrelat al poble. Com que tot-hom parla català, això no els agrada i se'n tornen. Natural de sant Esteve de Llémena, quan era petita, anà al poble de mestre un tal Gómez, que en sentir parlar un nin en català li penjava un rètol pel coll que aquesta havia de penjar a un altre nin que parlés català. A l'hora de l'esbarjo, el titular del rètol se quedava dins l'escola. Tanmateix no aconseguí avergonyir-los i així està el poble, governat per Esquerra Republicana i CiU.

I Banyoles, famosa pel negre disecat que ja no està a la vista. El que sí està a la vista, són molts de negres de totes les edats i sexes que van pels carrers, i que parlen català. Banyoles, una ciutat que cal visitar. I no en parlem de la capital, Girona amb uns carrers plens de vida. Na Carme i en Quim, a la casa dels quals ens hostatjarem en mostren els llocs més emblemàtics i em presentaren alguns patriotes locals. Ja de tornada, vaig voler visitar en Xirinacs que està plantat per la independència de la nostra pàtria, 12 hores cada dia al costat de la Generalitat a la Plaça de sant Jaume. Me contà que darrerament el president Pujol l'ha saludat i s'ha solidaritzat amb ell algunes vegades. Digué que està molt be lluitar per la llengua, com fan els joves de Mallorca, però que sense independència no hi ha llengua que se salvi, i que sense independència l'espoli fiscal i la destrucció del territori no s'aturaran.

* Encara que guanyis molts de premis, no deus tenir massa doblers, li deia l'altra dia aquests xafarder a en Miquel López Crespí, col·laborador voluntari d'aquesta revista. T'equivoques, Mateu, va contestar l'escriptor de sa Pobla. Els premis ajuden, però el que ajuda de debò són els drets d'autor. Els editors d'arreu dels Països Catalans envien xecs o fan transferències no gens meyspreables al meu compte de Sa Nostra per la quarantena de llibres que estan a la venda a les llibreries de la nació Catalana. Si tens pocs llibres, la cosa no funciona, però quan en tens tants, sempre n'hi ha alguns que se venen.

* Possiblement els dirigents de la Gran Rússia, des dels temps dels Zars fins els dia d'avui, són de lo més mal parit i dolent que hi ha sota la capa del cel. Deixen morir de fan i de fred a la seva gent, que no arriba als 60 anys per manca d'allò que és més necessari, alhora que destrueixen les nacions veïnes com és el cas de Xetxènia avui i de moltes altres nacions al llarg dels darrers segles. Rússia, la infame, la que se taca de la sang dels seus i dels veïns, ha de ser menyspreada per totes aquelles persones que tenguin un mínim d'humanitat.

* Alguns lectors de l'ESTEL ens han telefonat per dir-nos que han telefonat al Milosevic de s'Arenal que és el regidor Rabasco, dient-li el nom del porc, per l'aferrada de cartells contra els partits del Pacte de Progrés durant la passada campanya electoral. Ω

Governants covards davant la celebració del dia de les Illes Balears

PERE FELIP I BUADES

El proppassat dia primer de març, amb motiu de la celebració del Dia de les Illes Balears, el Govern celebrà diversos actes festius. Idò bé, resulta que els actes festius que contaren amb millor presupost i als que es dedicà una millor cobertura mediàtica i més infraestructura fou la trobada de cases regionals que es va realitzar al Moll de Segrera, davant el Consolat de la Mar.

El simple fet de constatar la cruel realitat, denuncia el grau de malaltia que pateix la nostra societat. Una societat despistada i fins i tot desencaxada. Desencaxada per la follia d'uns governants covards i egoistes, incapaços de menar-la per un camí de fermesa i auto convicció. Convicció de posseir una cultura pròpia, una llengua pròpia i una història pròpia que avala la nostra existència com a nació. Existència real, que pretenen

suprimir uns governants que son covards o, potser còmplices amb els que pretenen aixafar la nostra existència com a poble, com a ètnia i com a tribu: la catalano-mallorquina. Que programin festes per a celebrar la festa de les Illes Balears, l'acte estrella de la qual consisteixi en una trobada de cases regionals, és quelcom tan vergonyós, que no és possible trobar-ho a cap altra des les comunitats autònomes que formen l'Estat espanyol.

Senyores i senyors del Pacte de progrés. És que potser sou incapaços de preparar actes festius que estiguin identificats amb la nostra cultura i la nostra llengua per a celebrar el Dia de les Illes Balears, o és que no voleu?

Senyores i senyors del Govern del pacte de progrés: és que, potser aquesta és la vostra

vertadera cara, el vostra verdadera talant, el d'esposar-nos que el vostre govern del Pacte de progrés està format per una composició semblant a la que vérem en la recent trobada de cases regionals que es realitzà per a commemorar la Diada de Les Illes Balears. O sia, format per gent i per sentiments i interes-

sos afins a les tribus d'Espanya, però en que la tribu balear, la mallorquina, no te ni tan sols representació. I si la té, nos e nota. I el que és pitjor, la presència mallorquina, a Mallorca, tampoc se nota...

I pe altra banda, i això é ben trist, la presència del PSM i d'UM, en la composició del Govern de les Illes balears, a penes s'entreveu... Ω

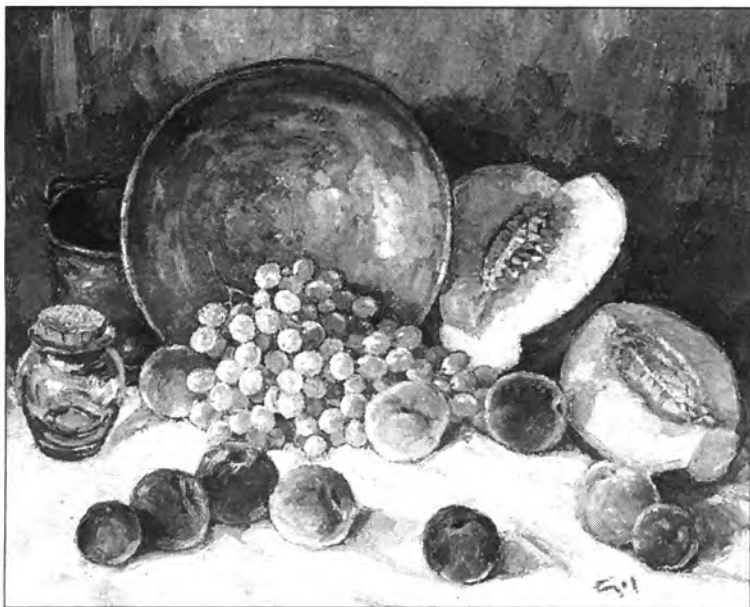
Refranys

El lleure, les festes i el joc

Per estrany que sembli, no hi ha gaires refranys que enaltein les festes i el temps de lleure. Per contra, la majoria fan advertències de les conseqüències negatives que d'aquelles se'n poden derivar.

1. A bones ganes de ballar, poc so és menester.
2. A fires i festes, amb ases i mullers alienes.
3. Aigua i ballar, fins afatar.
4. Bones cartes de vegades perden.
5. Cada dia no és pas festa.
6. De la panxa en surt la dansa.
7. De rialles en vénen ploralles.
8. Després de la fira, cara seria.
9. El lleure és la causa de tots el vicis.
10. El qui s'agrada del ball, de festa en festa va.
11. El riure va a estones.
12. Els ximpls fan la festa i els llestos la celebren.
13. Festa de foc, no la vegis mai de prop.
14. Festa traslladada, festa esguerrada.
15. Festes passades, coques menjades.

NOTA: Aquest capítol consta de 48 refranys. La resta els podreu trobar en el llibre de propera aparició "5.000 REFRANYS DE NOSTRA TERRA" d'Arola Editors, del qual en soc l'autor. Arola Editors - Polígon Francolí, parcel·la 3, 43006 Tarragona - Telèfon 977.54.76.11 E-mail: arola@tinet.fut.es. Ω

GIL, GUILLERMO. 1936

Bodegón

Oleo/tela

73 x 92 cm.

CIUTAT

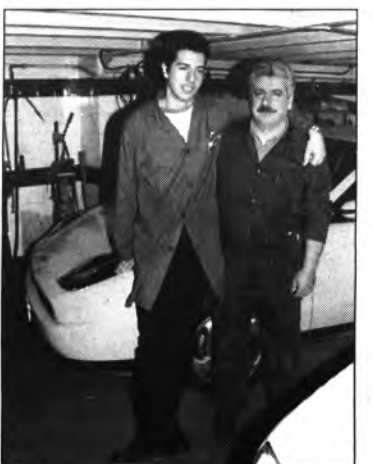
Fa 3 anys que na Caterina Simonet va obrir l'Escola de Música Renaixement al carrer Sant Joaquim de Ciutat. Ajudada de 8 professors, ensenya solfeig, piano, flauta, violí, etc. A la gent a partir dels tres anys, llavors als set o vuit anys ja en saben molt. També ensenya a pintar. Tel. 971 293 542

En Jaume Lull és l'amo jove del Forn Miquel Lull al carrer 31 de Desembre de Ciutat. Son pare, Miquel Lull va obrir aquest forn l'any 1953. Tel. 971 750 159

Na Noèlia Romero fa feina com a agent de viatges a l'Agència de Viatges Pegaso del carrer de Bartomeu Pou de Ciutat. Recomana el Carib i el Nord d'Àfrica. Tel. 971 751 028

Fa 26 anys que en Bartomeu Nicolau, a qui ajuda el seu fill Joan, regenta el taller de cotxes Chispatrònic al carrer del Pare Bmeu. Pou de Ciutat. Tel. 971 299 095

TINTORERIAS
Blanquerna

Especialitat en:

DANT, NAPA I PELLS, TENYITS, RENTAT EN SEC,
NETEJA DE CATIFES

Blanquerna, 14-A Tel. 971 751 442
Benet Pons, 1-A Tel. 971 276 789
CIUTAT DE MALLORCA

VIDRES ARXIDUC

VENDA I COL·LOCACIÓ
DE VIDRE PLA I DECORATIU

VIDRIERES
ARTÍSTIQUES

C/. Arxiduc Lluís Salvador, 117
Tel. i Fax: 20 70 46

Magatzem: C/. Jaume Ferran, 50
Tel. 29 34 54

07004 PALMA - MALLORCA

CIUTAT

Fa 6 anys que en Francesc Kirchofer regenta l'Agència immobiliària Kirchofer al carrer del Pare Bartomeu Pou de Ciutat. En Francesc és secretari del Col·legi d'Agents de la Propietat de les Balears (COAPI), col·legi que ha emprés una forta lluita contra l'intrusisme que pateix el sector. Son pare, Francesc Kirchofer, va començar com a API el 1950, és a dir, molt abans del començament del boom de la construcció. El primer Kirchofer que s'establí a Mallorca fou el militar austríac Francesc Kirchofer Kamermann. Ara, aquest nom és perdria a Mallorca, ja que tant ell com el seu germà només tenen filles, però arrel de la recent llei espanyola que permet avant posar el nom de la mare als nous nats, aquest nom pot perdurar a Mallorca. Tel. 971 755 281

Fa 12 anys que na Joana Gordiola de son Sardina regenta la Fontaneria DES-CAFON al carrer d'en Ramon Muntaner, 7 de Ciutat. Tel. 971 201 944

Fa 13 anys que en Mateu Oliver de Ciutat regenta el Depòsit Dental Balear que està al carrer d'en Ramon Muntaner, 3 de Ciutat. Tel. 971 200 631

CIUTAT

Fa 26 anys que en Joan Fernández regenta el Forn pastisseria Rívoli al carrer de n'Antoni Marqués de Ciutat. Tel. 971 294 926

Fa 2 anys que en Francesc Balaguer des Coll regenta el Magatzem de rajoles Eurogrés al carrer Blanquerna de Ciutat. Tel. 971 751 252

Fa 2 anys que n Caterina Garcies d Porreres és la coordinadora de l'Aula Cultural del carrer de Ramon Berenguer III de Ciutat. Un lloc on, patrocinats pel Consell Insular, el Govern Balear i el Fons Social Europeu, fan alfabetització, ensenyen treballs domèstics, ensenyen a cuinar, orienten laboralment... Tel. 971 296 401

Fa 2 anys que en Joan Tenorio d'Andratx és el director de l'Agència d'assegurances GES (General Espanyola d'Assegurances, a la Torre de Mallorca de Ciutat. Tel. 971 755817

S A C A P O L A D O R A

Els Verds i la Sanitat

Última Hora de 3 de març, pàgina 28. *Balears en Madrid: las propuestas en materia sanitaria.* A la columna corresponent a Els Verds hi llegim: *sin propuestas.*

Unión del Pueblo Balear

Intervenció d'un dels seus candidats (3 de març) en castellà exclusivament, tan exclusivament que ni tan sols va dir "Bona nit" a un públic format per indígenes catalanoparlants.

Els Verds se centren

Transcrivim d'un debat entre candidats al congrés:

- "Els Verds reclamam un exèrcit professional de 80000 soldats" (!!!... ???...).
- "Les xifres m'atabalen. Els verds volem tractar de coses concretes" (!!!...).

Independents de Menorca

Els socis del PP i d'Unió Mallorquina no són precisament un model de comportament lingüístic que afavoresqui la normalització de la llengua catalana.

Partit Socialista de Menorca

Comencen a patir de valent pel comportament polític dels seus homònims mallorquins. Els menorquins es consideren fonamentalment d'esquerres i no poden fer cap moviment cap a la dreta si no volen perdre espai a favor d'Esquerra de Menorca, que, d'altra banda, és tant o més catalanista que el PSM.

El candidat menorquí replicava les declaracions de Morro i de Buele sobre l'equidistància del PSM mallorquí en relació al PP i al PSOE, afirmant que el diputat del PSM a Madrid mai no votaria a favor d'Aznar i negant taxativament que els seus socis mallorquins haguessin manifestat aquesta possibilitat en funció de les negociacions i de les circumstàncies que hi hagués allà, a Madrid.

Els orígens del problema, de tota

manera, cal cercar-los en la coalició europea del PSM mallorquí amb Convergència i Unió, una coalició de la qual se n'autoexclou necessàriament el PSM menorquí, un partit que es declara profundament europeista i que no s'ha presentat a les dues darreres convocatòries al Parlament Europeu (!!!) pel fet de no compartir l'estratègia dels seus socis de l'illa gran.

Amb aquesta unitat d'acció política construirem Balears?

A Madrid, Balears primer

Si no hi ha diputat tampoc és per posar l'ai al cel, sinó que és molt més intel·ligent somniari i viure una temporada en un món d'il·lusions: el cotxe de campanya del PSM amb matrícula de Madrid n'és un bon indicador.

Tallers Suauto

La nostra enhorabona per la retolació íntegrament en català de les seves instal·lacions renovades de neteja de cotxes al carrer de Blanquerna.

La normalització és això, la resta és xerrameca de cafè. Ω

ACUDIT per Fibló

VALÈNCIA 1999

¡¡¡¡¡ LAS HOSTIAS LAS DAMOS EN ESPAÑOL

Comercial Agrícola Isleña, S. L. C.I.F. B-07160278

COMAGRILSA

VICENÇ RABASSA I HURTADO

agria

Reis Catòlics, 91 i Adrià Ferran, 44
Tels. 971 420 144 - 420 137 - Fax 971 275 010
07007 Ciutat de Mallorca

Libres de tots els Països Catalans.

Libres infantils i juguetes.

Libres de text.

Discos i cassettes.

Vídeos en català.

Servei de llibres estrangers.

Carrer d'en Rubí, 5
Tel./Fax: 971 713 821
07002 Ciutat de Mallorca

El final de les ideologies?

BERNAT JOAN I MARÍ.. PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-ILLES BALEARS I PITIÜSES

Fa uns anys, un teòric nord-americà d'origen japonès, Fukuyama de Iinatge, va preveure el final de les ideologies. Un cop caigut el mur de Berlín, acomplerta la reunificació alemanya, desmantellada la Unió Soviètica i eliminat el marxisme (leninisme) del panorama polític europeu, s'acostava el final de les ideologies. Ja no tendria sentit plantejar un enfrontament polític en el sentit tradicional, sinó que caldria amotllar-se a noves realitats, i, sobretot, deixar que els fluxos econòmics marcassin clarament la dinàmica política. D'alguna manera, en unes certes èpoques, havia existit un cert equilibri entre gestió política i tendències econòmiques (amb re-corrècció mútua), però a partir de finals del segle XX tot canvia, i ja la supeditació de la política als esdeveniments de caire econòmic passarà a ser total.

Suposem que jugam en aquest camp. Si creim que realment no s'han acabat les ideologies, i que persones i grups diferents tenen realment models de societat que no coincideixen entre ells, haurem de considerar que jugam en camp contrari. Ara bé, podem no voler jugar en

camp contrari ni acceptar les regles del joc actuals de punta a punta. Al contrari, hom pot considerar que les ideologies continuaran existint, com ha ocorregut fins ara, però que les regles del joc democràtic i la seua incardinació social canvien constantment. I, com es va demostrant dia a dia, els polítics no estan a l'alçada dels canvis que realment es produeixen en el si de la societat. Tot sovint, la política perd la cursa davant els esdeveniments que es donen en la societat, i en resta al marge, de manera que de vegades els polítics semblen una mena d'alienígenes, en relació a la societat a la qual diuen servir.

El triomf esclatant del Partit Popular en les passades eleccions s'inseriria plenament en aquest declivi ideològic, segons alguns. El PP ha fet una campanya plana, sense cap tipus d'estridència, venent exclusivament la gestió feta durant quatre anys al capdavant del govern espanyol. Com que el PP tampoc no ho ha gestionat tan malament (al contrari, té bons gestors a les seues files), i com que ha actuat amb flexibilitat davant la resta de forces polítiques (en part gràcies al pacte amb Con-

vergència i Unió, en part gràcies al seu propi tarannà), se n'ha emportat la victòria per majoria absoluta sense cap tipus d'entrebancs. Davant aquesta estratègia del PP, el principal partit de l'oposició a l'Estat espanyol, el PSOE, ha intentat oposar-hi exactament el mateix (campanya plana, poca ideologia pel mig...), però la cosa no ha funcionat. El PSOE ha decidit jugar a camp contrari (fer espanyolisme, quan a espanyolista no guanya ningú el PP; parlar de gestió, quan els bons gestors són els que estan al govern...), i per això la derrota encara ha estat més contundent (això no vol dir que jugant a camp propi no hagués perdut, alerta!).

Ara, fins i tot, el Partit Popular ha ofert a Convergència i Unió i a Coalició Canària de col·laborar amb el govern, o fins i tot d'entrar a formar-ne part. És del tot impensable que els socialistes, amb majoria absoluta, arribassin a oferir col·laboració a ningú. El PP, emperò, té una capacitat extraordinària de guardar les formes i de mantenir un grau elevat de cortesia amb tothom.

Què se li pot oposar, al partit que actualment governa a l'Estat? Un model diferent surt

només de les forces nacionalistes de les nacions sense estat. Com a model clarament diferent del que ens proposa el partit en el govern, només podem constatar aquell que posa en qüestió l'estructura mateixa de l'estat (és a dir, el model proposat per BNG, PNB, ERC o, fins i tot, parcialment, la mateixa Convergència i Unió). Els nacionalismes no espanyolistes no han sofert la sotragada electoral que ha patit el PSOE. Al contrari, o bé s'han mantingut en els resultats de les passades eleccions espanyoles, o fins i tot els han millorat. Aguanten, es mantenen i es perfilen com a alternativa global. Això ho saben molt bé els sectors més radicals del nacionalisme espanyol, que, entre nosaltres, fan bandera en exclusiva del tema de la llengua, perquè saben perfectament que la llengua és la clau.

Ara ens diuen que el PSOE buscarà també d'accentuar el seu tarannà jacobi i espanyolista. Això crearà esquerdes amb el PSC (també amb el PSIB?), aguditzarà les contradiccions i deixarà un camp obert per a una transformació en profunditat de l'Estat. Ep! Si entre tots sabem aprofitar el moment... Ω

Ressaca d'una nit de Març

PER MANEL FRAU.
MFRAU@MAPTEL.ES

Com diu el meu psicòleg, davant una allau de problemes tens dos camins: deixar que t'enfonsin o aïllar-los per atacar-los un per un, amb estratègia i sistema. Avui, sense pretendre treure el lloc a La Capoladora, voldria enumerar un seguit de factors desencorajadors que m'han fet empenyar durant aquesta setmana.

Escena primera: la que més fot. El bulldozer del PP aconsegueix la majoria absoluta al govern estatal. Si semi-controlats per CiU han fet el que han fet, esperau a veure ara que no hi ha qui els faci ombra. Manquen més comentaris?

Escena segona: vergonya aliena. Abans de les eleccions, Rosa Estaràs afirma en un debat al Canal 4: "Des d'es *seno* (sic) d'un partit com es PP és perfectament possible defensar sa nostra *llengo*." ¿Es pot mesurar l'interès que tenen els polítics per la llengua tot basant-se en la correcció amb què la parlen? Una altra perla d'Estaràs: fa pocs dies la premsa publicava el resum d'un xat en el qual

participà l'electa senyora. En ser interrogada sobre la postura del seu partit davant de la unitat del català, Estaràs se'n va per les branques i argumenta que la llei és la llei i que l'estatut valencià no diu *català* en lloc. Això és compromís, això és mullar-se per la llengua!

Escena tercera: molta més vergonya aliena. Com a no catòlic, som el menys indicat per criticar el bisbe de Mallorca i la seva nul·la sensibilitat cap a la nostra cultura. Si pensau que exager, comprovau el percentatge de misses en català que es fan a la Seu, per exemple. Aquesta setmana lleigeixo en el diari (UH 15/03/00) que sa il·lustríssima peregrinà a Altomonte en companyia de la *Hermandad del Rocío* de Palma. En acomiadar els actes, després d'oferir ensaimades i herbes mallorquines als "altomonteños", es cantà la salve de Mallorca, una sevillana i la salve rociera. Senyors, ara exportam corals rocieres, sense dubte element més

representatiu de la cultura mallorquina... això sí, convenientment condimentat amb ensaimades i herbes, que no se'n queixin els quatre de la ceba!

Escena quarta: cadascú coneix els seus amics. Els hotelers de les Illes, presents a la ITB de Berlín no podien dissimular l'alegria per la victòria del PP. Fins i tot en feien brometa davant Antich, que ho sofria estoicament. Ho celebraren fins a la mala hora pels restaurants i hotels berlinesos. Els de la urbanització salvatge, el passotisme ecològic, enemics d'impostos verds i amics dels diners fàcils tenen motius per estar d'enhora-bona.

Escena cinquena: la més punyent. Una amiga meva, que viu a Badia Gran em conta al·lucina que l'altre dia la professora del seu fill de set anys la cridà a l'ordre. El motiu? Sembla que el nin, catalano-parlant, té poc vocabulari en castellà. Malgrat que està en una escola pública, a la seva classe tot es fa en espanyol. Per

tant, la mestra considera que l'han de fer llegir en espanyol, veure la tele i tenir amics que parlin aquesta llengua. Visca el bilingüisme a lo Rabasco! Badia, amb els seus carrers de noms ridículament bilingües i el seu espanyolisme horter disffressat de modernitat, és un urgent terreny d'intervenció lingüística.

Us agrada el panorama? La temptació és queixar-nos, plànyer-nos i després aixecar les espatlles i tornar cadascú al seu cau. Ara bé, l'aclaparadora victòria del PP no és la fi del món. Fins i tot pot ser-nos útil com a avís per a navegants. L'avanç de l'assimilació cultural tampoc no és irreversible. Però la situació exigeix que ens posem en marxa, amb objectius clars i sense complexos. O és que els espanyols tenen amb nosaltres gaire complexos o miraments?

L'actual govern del Pacte de Progrés no durarà per sempre. És necessari treure profit de les circumstàncies. Volem plenes competències per a les Illes. Volem un decret per l'ensenyament en català, sensible, progressiu, però sense dilacions. Correspon al PSM i al Pacte moure fitxa. Això no obstant, ¿creieu que ho faran si no els anem darrera importunant-los, reclamant-los el que és just i el que ens pertany? Ω

CIUTAT

Fa 8 anys que en Joan Camps va obrir juntament amb n'Aïna Garcies l'Estudi de Fotografia i Vídeo, Fotovideo Bellver a la Torre de Mallorca de Ciutat. Tel. 971 206 122

Fa 2 anys que na Carol Torollo de Càceres regenta el Gabinet d'Unió i Amistat "Amanecer" a la Torre de Mallorca. És una agència matrimonial, la majoria de client de la quals estan entre el 28-40 anys. Està aparellant molta de gent. Les darreres noces a que la convidaren fou el passat dia 4 de març entre dos fadrins, ella de 34 i ell de 38 anys. Tel. 971 760 449

Fa dos anys que l'advocada Glòria Mendarozketa de Bilbo és la directora de l'Associació per a l'Adopció Internacional de Balears. És una associació sens ànim de lucre, acreditada pel Consell de Mallorca, el Govern Balear el Govern Espanyol i el Govern de Romania. L'any passat varen prendre part en 28 adopcions d'infants orfes o que tenen pares que no els poden atendre. Uns nins, el romans amb uns trets lingüístics i ètnics molts semblants als catalans. Tel. 971 244 014

FIRA DE SON FERRIOL

Fa 3 mesos que na Caterina Garcia, a qui veiem amb la seva nora Rafi Inarejos, regenta la Cafeteria PAAMB OLI a la barriada de l'Amulatori de son Ferriol. Despatxen menús a 900 ptes. Tel. 971 428 548

Fa 15 dies que les germanes Marina i Maruixa Sánchez Marín han traslladat la perruqueria MARSÀ al carrer Escola nacional a l'indret de la Plaça de l'Església. Ja fa 36 anys que les germanes Sánchez tenen perruqueria a son Ferriol. Tel. 971 427 369

Fa 13 anys que na Manuela Porras regenta la Perruqueria Nélia al carrer d'Andorra de son Ferriol.

Fa 15 anys que en Pere Ferrini ven el cupó de la ONCE a son Ferriol. Tel. 656 935 942

Fa un mes que n'Antoni Vallcaneres de son Cotoner regenta el Bar can Tunis a son Ferriol. Li agrada la caça i les motos, de manera que pensa impulsar aquests esports dins el seu local. Tel. 971 428 143.

Fa 3 anys que en Guillem Orell va obrir l'Art-Flex Gimnàs al centre de son Ferriol. Manteniment, aeròbic, musculació, gimnàstica infantil, sauna, massatge, nutrició esportiva... Tel 630 029 249

Fa 13 anys que en Joan Pastor (es Jutja) regenta la Llibreria de Verd en Blau a son Ferriol. Diu que en català ven menys del que voldria però té L'ESTEL, El Temps, El Mirall, Quatre Illes, El diari de Balears, l'Avui, El Periòdic. Tel. 971 427 688

Fa 2 mesos que n'Herminia Parra ha obert la Croasanteria son Ferriol al mateix local on abans hi tenia la Perruqueria Parra. Tel. 971 426 802

Fa 4 anys que en Joaquim Mendoza regenta el bar de menús el Tapeo a s'Hostalot. Menús a 750 ptes. Són del Barça. Tel. 971 427 047

Fa 4 anys que en Francesc Nadal és l'amo de Cas Ferré al carrer de la Blatera de son Ferriol. Treballa el ferro forjat. Tel. 971 429 579

Fa 2 anys que en Joan Alarcón ven del cupó de la ONCE a son Ferriol i s'Hostalot. Tel. 971 428 463

Eleccions 12 de Març, en clau espanyola

El PP ha fet cau i net. Els partits nacionalistes espanyols segueixen dominant el nostre panorama polític i envien a Madrid una representació poc sensible a la nostra realitat nacional.

Malauradament, no hi haurà cap diputat representant del nacionalisme autòcton. A Madrid no hi haurà ni en Cil Buele, ni en Francesc Buils ni en Bernat Joan, tal com feia preveure l'escenari preelectoral quan el PSM descartà la coalició mallorquina-balearista-catalanista amb la participació conjunta del PSM (que proposaria el diputat i els eixos fonamentals del programa), UM i ERC.

S'ha confirmat que l'únic beneficiari d'aquesta divisió ha estat el PP, que ha mobilitzat el seu electorat tradicional i ha arrossegat vot útil, tot i que no hagi presentat cap proposta política interessant per al nostre país. Aquest vot útil també l'hauria pogut "motivar" un bloc unitari del PSM, UM i ERC.

L'abstencionisme dels votants progressistes i del nacionalisme autòcton a les passades eleccions autonòmiques s'ha complementat probablement amb una certa transferència de vot del PSOE, el PSM i UM cap al PP.

D'altra banda, s'ha perdut la senadora d'Eivissa i de Formentera i en Sergi Marí no ha aconseguit l'acta per Menorca, cosa que -com els resultats al congrés- probablement té més relació amb la mobilització dels votants del PP que no amb un previsible vot de càstig (per abstenció o transferència) als partits que conformen el pacte progressista.

En relació als resultats d'Esquerra Republicana a les illes, l'evolució del nostre vot des de 1993 no ens permet fer comparacions fiables entre eleccions semblants (espanyoles, autonòmiques...) perquè hi ha hagut factors crítics de caràcter intern que no ens han permès concórrer a les diferents convocatòries amb una normal continuïtat.

De tota manera, feim les següents puntualitzacions:

a. ERC-illes ha passat de tenir un vot en clau estatal (2846 a les espanyoles del 93 i 2083 a les autonòmiques del 95) a un altre en clau autonòmica (a Mallorca hem obtingut ara uns 200 vots menys que a les proppassades autonòmiques), la qual cosa ens situa en la línia de tendència de vot dels altres partits nacionalistes autòctons.

b. La davallada a Mallorca la podem relacionar amb una certa transferència cap al vot útil i l'opció personal d'en Cil Buele i una forta pèrdua per l'abstenció, que és el nostre principal adversari quan les campanyes són mancades de debat i poc participatives i motivadores (com ja va passar a les darres autonòmiques, amb només un 57% de participació).

c. El descens a Mallorca en relació a les proppassades autonòmiques és directament atribuïble a la pèrdua de vots a Manacor, on presentàvem candidatura municipal.

d. Eivissa, Formentera i Menorca es mouen en valors més estables i presenten una major estabilitat i continuïtat.

Pel que fa al conjunt de la nació, destacar el manteniment de la coalició ERC-Front pel País Valencià en un context marcat pel vot útil al Bloc i l'obtenció d'un diputat per la circumscripció de Barcelona, en Joan Puigercós, que a partir d'ara farà la funció de defensar a Madrid els interessos del conjunt de la nació catalana sota sobirania espanyola. Ω

Esquerra Republicana-Balears i Pitiüses
Àrea de Comunicació

HI HA GENT
A QUI LI
MOLESTA QUE
ES PARLE,
ES PENSE I
S'ESCRIGA
EN CATALÀ

ÉS LA MATEIXA
GENT A QUI LI
MOLESTA
QUE ES
PARLE ES
PENSE I
S'ESCRIGA

LA TORTURA?
NO, MAI!

ACORD DELS CRISTIANS PER L'ABOLICIÓN DE LA TORTURA
MAY 11 1987 BARCELONA

* Fa 2 anys que na Xiomara Parra i Muntaner, nascuda a Veneçuela, regenta la botiga Aurea a l'Avinguda del Cid de son Ferriol. Una botiga de 100 i de regals. Tel. 971 429 864

E L T R O T É S C O S A N O S T R A

Premi Presidència del Consell Insular de Mallorca per Dames

MIQUEL ALEMANY I BATLLE

El passat 12 de març, coincidint amb el Dia de les Eleccions Generals, es celebrà a l'hipòdrom de Son Pardo una correguda reservada per dames. Aquesta correguda era pensada per celebrar el "Dia Internacional de la Dona Treballadora", que enguany com que va caure en dimecres, es decidí ajornar-se el diumenge, dia de carreres a Son Pardo.

Setze noies varen prendre part en aquesta cursa. Dues d'elles varen arribar de Menorca i altres dues d'Eivissa. Totes aquestes xiquetes menaren cavalls importats de l'estranger.

El favorit era "Cesar de Saint Pol", que menà la seva propietària Isabel Garau Fullana. Aquest equí, fa dos mesos havia marxat cap a França per disputar el premi "Luxembourg", on no es col·locà. Tothom va apostar per ell. Els mitjans de comunicació, el pronosticaren com a futur guanyador de aquesta carrera. Però al final, no aconseguí ni tant sols la col·locació, cosa gens habitual en ell.

Cèsar de Saint Pol duia el nombre setze en aquesta carrera. La sortida fou en handicap. Es a dir, un cavall dels considerats bons i que fan molta velocitat, donen avantatge a uns altres que fan més poca via, a fi que la balança sigui igualada, ja que si sortissin en autostart (mateixa distància), sempre guanyaria el cavall més veloç.

El cavall propietat dels germans Garau, donà 75 metres de handicap al nombre 1: "By Public". "Cesar de Saint Pol" no va poder agafar la primera posició degut a que es cansà. No obstant, arribà en la posició cinquena.

L'exemplar de Cala Rajada, es troba en un moment de baixa forma per mor de l'esforç fet a terres

gales. El viatge per mar i per terra no li ha fet gens de bé.

Cal que descansi una temporada perquè torni a ser com abans, la correguda la va guanyar el cavall francès "Durac de Japigny", aturant el cronòmetre amb un temps de 1'19"2. La menadora fou Emerita Estelrich Fuster, germana de Bartomeu Estelrich "Pancuit" (q.e.p.d.).

Na Meri (Com se la coneix en el món dels cavalls) substituï en el darrer moment a la menadora de Eivissa Estefanía Pradere, que no pogué desplaçar se a Mallorca, per motius de feina.

El canvi de conductora fou beneficiós per la propietària de "Durac". Esperanza González Froilán. Meri Estelrich superà en l'sprint final a la egua de Noruega "Verònica", menada per Marga Fiol que va fer un temps de 1'19"3.

El cavall guanyador de aquesta correguda: "Durac de Japigny", debutà a Mallorca a principis de desembre de l'any passat, concretament a Manacor, a les Jornades dedicades als Criadors.

El cavall de Esperanza González ha donat un rendiment òptim, si bé a les primeres curses que disputà a Manacor i Son Pardo no tingué sort degut a la falta de aclimatació a les pistes de Mallorca. Ara ha aconseguit adaptar se, donant uns bons resultats cada vegada que surt a la pista de competició.

La seva victòria en aquesta cursa es pagà a 1110 pessetes, la travessa es pagà a 2890 pessetes, mentre que l'aposta de trio quedà deserta.

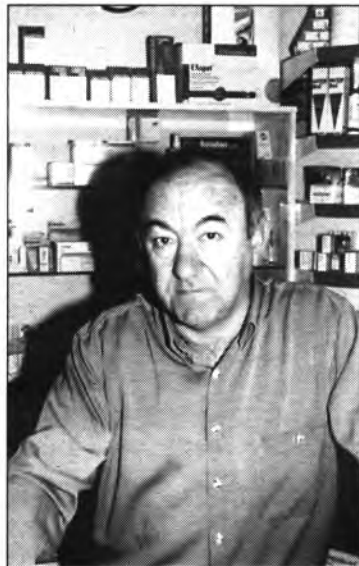
La presidenta del Consell de Mallorca, Maria Antònia Munar va fer acte de presència a l'hipòdrom. Lliurà trofeus a les tres primeres classificades: Emerita Estelrich, Margarita Fiol i Catalina

Eva Santandreu. Totes les participants d'aquesta correguda varen rebre obsequis per part de la primera autoritat del Consell de

Mallorca. Les dames del trot l'obsequiaren amb un ram de flors que lliurà la jove menadora de Sant Llorenç, Catalina Servera Llodrà.

Una copa de cava que es prengué a la sala VIP de Son Pardo, posà punt final a n'aquesta festa hípica dedicada a les dames.Ω

COMARQUES GIRONINES

Fa 30 anys que en Joan Morera regenta el Centre Veterinari AGROBACSA al carrer Canal de Banyoles. Tel. 972 570 316

Fa 15 anys que n'Assumpció Tarafa va obrir la Perruqueria Toton al carrer de l'Estany, 17 de Banyoles. Tel. 971 571 113

Fa 5 anys que en Lluís Fernández regenta la Armeria l'Esquer al carrer Progrés, 27 de Banyoles. Tel. 972 580 063

En Modest Prats és el rector de Merinyà, un poble de 800 habitants al costat de Girona. En Modest és professor de català a la Universitat de Girona. Tel. 972 498 064

Fa 2 anys que en Miquel Callís regenta el Restaurant Les Torrades al carrer Indústria 64 de Banyoles. Torrades i carn a la brasa. Se menja per unes 2500 ptes de mitjana. En Miquel és amic d'en Tomeu Penya de Vilafranca de Bonany, qui hi va anar el dia de la inauguració del local. També va acompanyar en Tomeu Penya a un recital que aquest va fer a sant Joan de Mallorca per les festes de l'estiu ara fa 3 anys. Tel. 972 574 317

Na Fina Pujol, a qui veiem amb la mainada, va 7 anys que regenta el Restaurant can Met a Mieres. Plats casolans, caragols a la llauna i tota classe de carns. A la carta 2500 ptes de mitjana. El menú en val 1100 café inclòs. Tel. 972 680 201

Fa 20 anys que en Diego Torres regenta el Restaurant les Olles just davant el Museu Darder de Banyoles. Despatxa menús a 1000 ptes. Tel. 972 581 063

Fa 20 anys que na Montserrat Gonzalo fa escultura simbòlica. Aquests dies exposa a la Galeria Tretze de Banyoles. A la foto amb les germanes Juncà, senyores de la galeria i el crític d'Art Jordi Gimferrer. Tel. 938 651 500

La presidenta del CIM, Maria Antònia Munar amb n'Ester Sáez, menadora del cavall "Corosis" participant a n'aquesta correguda de dames. Darrera d'elles, el director de son Pardo Nicolau Tous. Foto: Miquela Gelabert

COMARQUES GIRONINES

Fa 8 mesos que na Coro Sánchez ha obert la Ferrreteria La Selva a Caldes de Malavella. Tel. 972 472 582

Llagostera, un poble de 5.000 habitants a la comarca de la Selva de Girona.

Fa 4 mesos que na Montse Esteve ha obert la botiga Els Menuts al Passeig Pompeu Fabra de Llagostera. Ven llepolies i llaminadures als menuts. Na Montse va viure durant 10 anys a Ciutadella de Menorca i ha estat diverses vegades a Mallorca de vacances. Tel. 972 830 619

Fa 9 mesos que en Joan Coll de Girona regenta el Casino de Llagostera. Tel. 972 830 019

Fa 12 anys que n'Elisabet Soler regenta el Bar can Mont a Anglès. Els camioners i ciclistes s'hi aturen quan passen per la carretera. Tel. 971 421 312

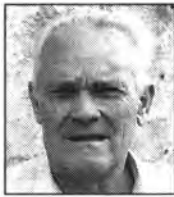
Fa 16 anys que en Patxi Kanibe d'Àlaba regenta el Cafè Cu-Cut! Al pasatge Albenitz de Girona. (Va posar el nom en recordança de la revista Cu-Cut que els militars espanyols atacaren i destruïren l'any 1906 a Barcelona). El bar és d'època modernista, molt apropiat per a tertúlies, Són del Barça i de l'Atlètic. Tel. 971 208301

N'Elena Fàbregues és la quarta generació de cafeters que regenta el Cafè Gran Via a la Plaça de la Independència de Girona. El va obrir el seu reb-savi Esteve Fàbregues l'any 1922. Tel. 972 213 670

Fa 21 anys que els germans Vidal regenten el Restaurant Le Bistró a la Pujada de sant Domènec de Girona. Menús a 1400 ptes. A la nit pizzas de pagès. A la foto el músic i un cambrer. Tel. 972 218 803

El greu problema de l'aigua

PER GUILLEM CRESPI CREMAT

Jaume Font i Barceló, batlle de sa Pobla, ex-senador d'Espanya i president del PP a Mallorca. T'escric aquesta lletra per fer-te recordar, raonar i fer-te obrir els ulls, que em sembla tens aclucats en la qüestió de l'aigua.

No fa gaire em renyares de manera acalorada, dient-me que no havia d'escriure tant als diaris i revistes. Intentares fer-me callar. Avui, més que mai, i degut a la persistent sequera, ni tu, ni el més poderós de la terra, no hem fareu amollar el bolígraf. Que m'has entès Jaume? Ja veus que som valent.

Si haguesim estat agosarats els poblers, els murers i tots els d'a-

questa contrada oposant-nos i fent pressió com feren els valents llubiners que, sense tenir tants d'horts ni tanta por, es mobilitzaren i protestaren amb totes les seves forces perquè no se'n duguessin les aigües de sa Marineta cap a Ciutat. Nosaltres, que havíem d'ésser els més interessats quedarem muts. Creume, Jaume. Si haguéssim alçat la veu, ara no ens trobaríem amb els calçons desfets, i tu, com a pare de família poblera, més ben dit marjalera que ens vols fer veure que ens estimes, no lluitares gens ni mica. I ara vols fer veure per tot Mallorca que t'interesses per aquest preciós líquid escrivint articles als

periòdics. El que te vull dir és el que digué en Ganyot: "Guarda't d'un ja està fet" o "val més sa que guarda que sa que cura".

Ara veurem si et sentirem cantar, si tant estimes als marjalers, si te sabràs oposar, lluitar, protestar, o si deixaràs fer pous i perforar per acabar d'eixugar les aigües de l'aqüífer de les nostres terres i dur-les cap a la Badia d'Alcúdia des de la possessió de son Sabater de sa Pobla, comprada per l'especulador senyor Cerdà que es vol fer més ric amb l'empresa ACA S.A.

Mira si m'estic preocupant, defensant els marjalers, externs i poblers.Ω

AGRAÏMENT POST-ELECTORAL

CECILIA BUELE I RAMIS

*Candidat del PSM-Entesa Nacionalista
al Congrés de Diputats*

De les illes de Formentera, d'Eivissa, de Menorca i de Mallorca, i de molts altres indrets del món, han arribat milers de vots de suport a la candidatura del PSM-Entesa Nacionalista a les Corts generals de l'Estat espanyol, amb motiu de les darreres eleccions.

Com a cap de llista, que encapçalava aquesta candidatura nacionalista al Congrés de Diputats, un cop vists els resultats definitius, he de reconèixer, - amb els ulls ben oberts i amb el cap ben alt -, el caire de certa derrota electoral que comporten, si només atenem l'objectiu final que ens havíem marcat amb anterioritat. Efectivament, tal com desitjàvem, enguany tampoc no hem aconseguit fer arribar, per primera vegada en la història, la veu clara i forta del nacionalisme democràtic del PSM-Entesa Nacionalista fins a Madrid.

Dit això, estic fermament convençut que el resultat que ha obtingut aquest any 2000 la candidatura del PSM-Entesa Nacionalista ha estat molt bo. Boníssim. Segons com es miri, el millor de tots. En percentatge, el millor de tota la nostra història de participació en comicis generals. El millor, en col·locació dins el "rànking" de formacions polítiques actives a les nostres illes: del quart lloc hem passat al tercer. El millor, pel que fa al suport aconseguit a Palma, o a Eivissa, o a Menorca.

És per aquest motiu que no puc deixar de felicitar públicament tota la gent que ens ha donat suport electoral. Vull agrair públicament i sincerament tots i cadascun dels vots de confiança que varen ésser dipositats dins les urnes el propassat diumenge, dia 12 de març, a favor del PSM-Entesa Nacionalista. En una jornada eminentment democràtica, que consider que representa una fita històrica en el procés de consolidació de la nostra formació política nacionalista, nascuda a les nostres illes ara fa exactament vint-i-quatre anys.

Sé que hi va haver molta de gent que, sobretot a Ciutat, per primera vegada en la seva vida s'atreu a votar PSM. D'una manera molt particular, vull felicitar sobretot aquesta gent. Arribar a canviar de vot no és cap casta d'acció que resulti gaire fàcil. S'hi ha de tenir molta gosadia, a l'hora de prendre'n la decisió. Per això consider que esdevé un gest molt d'agrair.

Sé que hi va haver gent que ens havia votat altres vegades, i que continuà donant-nos-ne el suport. Gràcies acaramullades a aquesta gent tan fidel!

Sé que hi va haver d'altra gent que ens hagués volgut votar, però que, en aquesta ocasió, encara no s'atreu a fer-ho. No s'oblidi que tindrà d'altres oportunitats futures, per no deixar-ho de fer.

Sé que hi va haver molta de gent, professional de la comunicació, que dedicà molts dels seus esforços a fer-nos el seguiment i transmetre a l'opinió pública aspectes relacionats amb les nostres propostes nacionalistes, ecologistes i d'esquerres. A tota aquesta gent, el meu agraïment personal.

Sé, sobretot, que vaig poder comptar, durant tota la campanya i pertot arreu on vaig anar, amb el gran suport i la feina entusiasta de les dones i els homes del PSM-Entesa Nacionalista, tant de qui anava a les llistes com de qui no hi figurava per a res.

I és tot això que, un cop passada la campanya electoral, m'empeny a continuar treballant en cos i ànima a favor d'aquestes illes nostres: perquè siguin més ben representades, més ben defensades i més ben respectades, a la resta de l'Estat espanyol i al conjunt de països i nacions que conformen la nova Europa que som a punt de construir. Ω

Ciutat, 16 de març de 2000.

Carta de Josemari enviada a la revista SP (1 de juliol de 1969)

La obra que España espera

Muy señor mío:

El motivo que me ha obligado a escribirle esta carta es el de hacer una serie de puntualizaciones sobre la carta de don Ildefonso Martínez, titulada "Falangistas independientes", aparecida en su diario el pasado día 21.

Cuando a las manos de un joven como yo -16 años- llega un ejemplar de las "Obras Completas" de José Antonio y, como tal, siente la "imperiosa necesidad" de hacer rápidamente algo útil, a este joven se le presentan dos posibles caminos. El primero consiste en llevar una vida cómoda, fácil y sin complicaciones, alistado o "apuntado" en una organización del Movimiento. En el segundo, se trata de tomar una decisión tan compleja como costosa. Es la de militar al lado de los "falangistas independientes", como el señor Martínez los llama.

El estar a su lado no es, de ningún modo, vivir como convidados, sino todo lo contrario. Es el vivir muchas veces en contra de la "esencia de la propia ordenación familiar"; es vivir en sacrificio, austeridad y peligro constante; es ser una barca, una tabla de salvación, en medio de un mar tempestuoso y hostil que te ataca por todos los lados y que trata de hundirte a cualquier precio; es, en una palabra, el vivir la vida de "monje y soldado", que decía José Antonio. El vivir en contra de la ordenación familiar no es tan sencillo como el señor Martínez cree, ni mucho menos. Si mi caso fuese único, pecaría de inmodesto, pero como da la casualidad que dentro de los "independientes" hay casos como el mío y bastante peores, todo queda aclarado. Al decir el Sr. Martínez que los "falangistas independientes" viven como convidados no le tuvo Dios de su mano.

Permítame Sr. Director realizar una pregunta: ¿No cree, usted, que teniendo un apellido de gran fuerza política como el que tengo; teniendo familiares como tengo en los mas altos cargos políticos de la Nación, prácticamente; teniendo un historial falangista en mi familia como el que poseo: no cree, usted, repito, que para mí hubiese sido más fácil el irme al Movimiento y estar de convidado, que el estar listo para militar al lado de los "falangistas independientes"? Repito que hay casos peores que el mío y lo repito porque hay señores como el Sr. Martínez que lo olvidan y encima tachan a los falangistas "independientes" de convidados.

Si el Sr. Martínez se hubiera tomado el trabajo de conocer a algún "falangista independiente", se habría dado cuenta de que no forman especie alguna. Ellos son, por más que le pese a muchos, la auténtica encarnación del pensamiento joseantoniano, que no es precisamente el del Movimiento.

Lo más curioso es que el Sr. Martínez pone al mismísimo José Antonio! como fiscal de los "independientes". No deja de ser realmente extraño que se ponga al creador de la doctrina falangista como fiscal de los que precisamente están salvando ese nombre; y de los que están luchando por levantar un edificio nuevo y distinto, en su exterior, no en su esencia como muchos pretenden, del que destruyeron en 1937.

Lo que es todavía más INCREIBLE es que el Sr. Martínez diga que son un camelo y que carecen de gallardía. Los jóvenes falangistas están cansados de dar y no recibir, están cansados de escuchar promesas y recibir fracasos; están cansados de escuchar "bonitos discursos" que solo sirven para crear más confusión del que ya hay, para crear el verdadero rostro de quienes los pronuncian. Ellos cortaron por lo sano e hicieron bien. Ellos están empezando otra vez de cero la obra que José Antonio planeó y España espera.

Yo, como joven, y habiéndome llegado un ejemplar de las Obras Completas, ya he tomado mi decisión, que usted ya habrá adivinado.

Nada más, Sr. Director, sino el rogarle la publicación de esta carta. Reciba un afectuoso saludo. Muchas gracias. Ω

COMARQUES GIRONINES

Fa 35 anys que en Patrici Teixidor regenta la Casa Teixidor. És una armeria a Bàscara a l'Alt Ampurdà. Tel. 972 560 015

Fa 15 anys que na Lourdes Dalmau regenta el Restaurant Batlle a Garriguelles. Recomanava els caragols a la llauna i el pollastre amb llagostins. A la carta se menja per unes 3.000 ptes. E menú en val 1200. Tel. 971 530 598

En Josep Simó, (Pito Ferrer) és mestre forjador a Peralada. De jove ferrava bèsties i adobava carros. Ara, ja jubilat, fa feines artístiques. Tel. 972 538 165

Fa 3 anys que en Jordi Bonal regenta el despatx de Serveis Integrals a Peralada: immobiliària i recuperació de crèdits morosos per als bancs, fotocòpies, assessorament, etc. Tel. 972 538 464

Fa 16 anys que na Remei Freixes, a qui veiem amb la seva filla Laia Planes, és l'apotecaria de Vila-Sacra, un poblet de 400 habitants a l'Alt Ampurdà. Tel. 972 511 216

Fa un any que en Marc Sánchez regenta l'empresa IMAGE a Vila-Sacra, a la carretera de Figueres a Roses. Fabriquen i instal·len tanques metàl·liques, reixes, portes i barreres. Tel. 972 670 004

Fa mig any que en Joaquim Ponsarnau és el regidor de cultura i ensenyament d'Arenys de Mar per ERC. Són 3 per ERC i 5 pels PSC. L'any que ve serà batlle del poble.

Són els pares, en Claudi Gibert i Tàpies i Maria Dolors Font, la germana Gemma i en Quim Gibert, en Quim és col·laborador d'aquesta revista i dinamitzador cultural arreu dels Països Catalans. Tel. 937 951 350

* Fa un any que n'Anna Gamundí regenta el Bar Anna a Vila-Sacra. El seu home, Rafel Garcia és aficionat a les motos. A la foto amb sa filla Sara. Tel. 972 675 032

Fa 10 anys que n'Alfons Garrido regenta el Bar La Puntaire al Carrer de Francesc Macià, 9 d'Arenys de Munt. Tel. 937 950 499

Fa 26 anys que en Ferran Santa Creu regenta el Bar Santa Creu a Besalú. Són del Barça. Tel. 971 590 081

Fa 9 anys que en Vicenç Cabanyes regenta el Bar Miqwahs (La Sinagoga), a la Plaça major de Besalú. És un bar musical pel jovent i són del Barça. Tel. 971 590 524

CRONOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA (XLV)

La dura postguerra al Principat (1473-1479)

PER RICARD COLOM -TLF. 964 207607

"... el desconeixement de la història pròpia és una de les causes més radicals de l'afebliment de la consciència nacional catalana i de la seva lenta substitució per la consciència nacional castellana. Els nostres ocupants ho saben perfectament i, per això, és la primera cosa que han amagat, car són conscients que és allò que més els denuncia i més posa en evidència. El factor històric és tan important com el factor lingüístic a l'hora de crear o de reconstruir una consciència nacional, donat que és la història la que més explica el per què de la identitat lingüística i col·lectiva d'un país.

(Catalunya nou estat europeu. Declaració de la Primera convenció per la Independència Nacional).

1.1.1473: **Revolta antifrancesa a Perpinyà**, enmig l'eufòria patriòtica.

1.2.1473: Juan II entra a Perpinyà.

4.1473: Contraatac francès: setge contra Perpinyà, on roman Juan II.

7.5.1478: Les Corts Catalanes, inaugurades a Perpinyà. Proclamació de l'usatge "*Princeps namque*" (mobilització general).

1473-1478: Corts del Principat. Joan Margarit hi declara el Rosselló i Cerdanya "*membres inseparables del cos del Principat*" (avui sota ocupació francesa).

1473-1543: Vida d'en Nicolau Copèrnic, descobridor de la rotació planetària al voltant del sol.

Estiu 1473: Arriben a Perpinyà reforços d'arreu la Confederació, de Navarra i de Castella.

1473: La impremta ja és a Catalunya.

Joan Roís de Corella ja és segurament capellà, però té una amistançada.

17.9.1473: **Pau de Perpinyà**: Sobirania catalana però amb neutralització de la Catalunya Nord, amb guarnició francesa a Perpinyà, fins al pagament des 300.000 escuts que Juan II devia al rei francès. El governador hi és català.

1473-1474: Nou preu màxim del blat al Principat.

1473-1484: El comerç marítim del Principat cau al 21% dels anys 1448-51 i al 4'5% dels 1433-34.

1473-ca. 1484: Fray Antonio de Marchena, suposat amic d'en Cristòfol Colom, és guardià del convent de San Esteban de los Olmos (Burgos) i no pas de La Ràpida, com pretén la manipulada i indocumentada historiografia imperial castellana oficial.

1474: **Primer llibre imprès en català**: *Obres i troves en lahor de la Verge Maria*, a València.

Al Dietari de l'ex-capellà del Magnànim: "*He dit de la molta e gran prosperitat de València, de la multitud de poble e gents, de la gran abundància de viures e de les triumpfoses*

A consecració de sant Agustí de Jaume Huguet, entre 1466-1475. Temple sobre post. Procedeix del retaule de l'altar major de l'església de sant Agustí de Barcelona

festes, triuñfant en honor..."

Joan Roís de Corella té un fill bord.

Mor Enrique IV, germanastre d'Isabel de Castella. La Beltraneja té el suport de Portugal i França, que envaeixen Castella, amb nova revifalla de la guerra civil.

6.1474: Lluís XI torna a envair la Catalunya Nord.

5.12.1474: Els francesos ocupen Elna (Rosselló) i decapiten en Bernat d'Oms.

1474-1475: Juan II ratifica a les Corts Catalanes el "*ius malectrandi*": els senyors podien engarjolar i confiscar béns dels conreadors sense cap explicació, també maltractar-los amb total arbitrarietat.

13.12.1474: Isabel i Fernando són proclamats reis de Castella.

10.3.1475: Perpinyà, de nou atacada, capitula davant l'exèrcit francès, que l'ocuparà durant quasi vint anys.

3.1475: Incident de Corça entre la Mitra de Girona i sos homes de remença.

10.3.1475: Juan II cedeix sa residència reial de Vallaura (Barcelona) al seu fidel partidari Ferran de Rebolledo.

"*Concordia de Segovia*": "*Tanto Monta, monta tanto, Isabel como Fernando*". Els castellans no veuen amb bon ulls el "*catalán*" Fernando, però Isabel vol fer-lo acceptar pels seus súbdits.

Caresties: Al regne valencià l'anomenada "*La quarta fam*". Els turcs fan vassall el Khanat de Crimea.

10.1475: El mestre Jaume Alfonso treballa en el gòtic tardà de sant Jeroni de Murtra (monestir de Badalona).

Pere de Torroella, un dels primers poetes nostres a escriure també en castellà.

1475.1477: Rebrot de pesta.

1475-1564: Vida de Michel' Angelo Buonarroti (Miquel-Angel), gran geni del Renaixement. Neix a Florència.

1476: Bastides les galeries gòtiques de l'antic Claustre del Monestir de Montserrat, dit "*de Juli II*", quan el cardenal Della Rovere, futur papa, era abat comendatari del monestir.

Un probable xueta, **Gabriel Gralla**, tresllada l'Antic Testament al català, durant el seu captiveri al castell de Tunis.

Record, llibre d'història d'en Gabriel Turell, basat en l'obra d'en Pere Tomic. Mor el cavaller Ferran Valentí, gran humanista català, qui visqué 20 anys a Nàpols i treslladà obres de Ciceró.

En una lletra privada del noble castellà Gómez Suárez de Figueroa, resident a València, al rei d'Aragó: "...que para mi és *massa*, como dice el *catalán*". Donat que el rei no devia tenir gaire bon record del Principat, i la frescor amb que el castellà fa us del terme, és palès que els valencians encara es tenien, llavors, com a ben catalans.

Els jueus són privats de tribunals propis en les causes criminals.

Pesta al Principat.

El rei exceptua els remences de tot pagament a llurs senyors. Ω

IC
INFO-COPY DIGITAL
¡Entre en el auténtico Mundo Digital!

- COPISTERIA E IMPRENTA DIGITAL
- ROTULACION VINILO
- TRABAJOS POR ORDENADOR
- PLANOS Y POSTERS
- SELLOS DE GOMA
- MATERIAL OFICINA Y ESCOLAR
- DISEÑO GRAFICO
- REVELADO DE FOTOS...

Horario de 9:30 a 20:30
no cerramos al mediodía
días de 9:30 a 13:30

¡Siempre tenemos una solución para nuestros clientes!

C/.ARQUITECTO BENNASAR, 20 · TEL.971 205756

ANTONIA Mª JAUME OLIVER
MATERIALES PARA LA CONSTRUCCION

Carretera de Manacor, 369
Telf. 971 42 83 93
Fax 971 42 72 14
07198 SON FERRIOL
Mallorca

Taller de Reparaciones
Miguel Crespi Campins

- Diagnòs y Autodiagnòs por Ordenador
- Co4 gases, gasolina Opacimetro Diesel
- Inyección Gasolina y Diesel
- Pre-Revisiões ITV
- Cambio de aceite y filtros

Le ponemos su coche a punto para la revisión de la ITV y si lo desea se lo entregamos con la revisión pasada

Calle Hércules, 2 - 07198 - Son Ferriol
Tel. 971 42 82 11 - Palma de Mallorca

Restaurant

PUIG de RANDA

Dilluns Tancat

~ CAS Beato ~

Carrer Tanqueta núm, 1
07629 Randa (Mallorca)
Telèfon 971 12 03 00

E L V E L D E M A I A (2 3)

Punt

PERE GRI

L'Estat em matarà, pensava en Fructuós, quan se'n tornava adonar de L'embolic en el que s'havia ficat, demanar l'amnistia, la legalització de les drogues, l'expulsió dels picoletos, la independència, etcètera. T'hem dit moltes vegades que no et desanimis, li anava repetint N'Habatzleth, na Pompeia t'ho explicava l'altre dia al Parlament, no li has de tenir por al Rei, perquè li dones cent voltes, creu-me. I ara, convidria que sortissis de casa i anassis a comprar un sobre i un segell, per escriure la teva primera carta al monarca, na Nadia t'ajudarà. Llavors, vés a tirar la missiva a Correus, allà t'indicaran la direcció de La Zarzuela, de que en Joan Carles la llegeixi en molt d'interès ja ens en encarregarem nosaltres.

Feu el que li havia dit primer la bruixa, i al cap d'una estona ho tengué tot preparat per començar a escriure la carta al Rei, després d'haver-se posat en contacte amb na Nadia. La bruixa en pràctiques, com sem-

pre, no va fer molts de preàmbuls, però li digué que l'havia de redactar com si es tractàs d'una carta als Reis d'Orient. Explica-li, sobretot, que ets bon al·lot, deia, encara que tenguis aquestes idees, si bé sense que et doni mandra comunicar-li les entremaliadures que fas. Demana moltes coses, com més en demanis més possibilitats hi ha de que el Rei et concedeixi alguna cosa, bé, a tu no, sinó a les dues pàtries que ara té oprimides. Fes-li veure això, que s'aver-gonyeixi ell del que fa.

Tot seguit, en Fructuós es tragué el bolígraf i començà a embrutar paper. Ben aviat agafà el punt, ja que no li calien més consells de na Nadia per saber com expressar-se davant el cap de l'Estat espanyol, sa majestat el Rei Joan Carles I. Va saber ser educat, discret, cortès, i també una mica empenyativol, però li mostrava bé les seves cartes al Borbó, com si aquell solleric també vingués d'una dinastia de sang blava, igual que el personatge que fins llavors havia estat el suprem rector dels destins dels seus súbdits, encara que únicament dels espanyols. Pensà en referir-se a totes les coses de

les que li havien parlat tantes vegades, si bé fent-li veure al Rei que la intenció principal de que es dirigís a ell era per demanar l'amnistia, tal i com li havia encarregat el Govern de les Illes Balears.

Quant tengué la carta llesta, havia omplert sis folis. Anà a lliurar-la a Correus, amagada dins un portafolis, perquè no la veiés la gent del carrer, que tenia per costum aturar en Fructuós per tot arreu, pel fet de que era ben famós aleshores als Països Catalans, a Euskal Herria, a Espanya i a part de l'estranger.

Rebé la resposta, de puny i lletra de sa Majestat, quan només havien passat vuit dies des de que l'havia enviada. Les coses de palau no havien anat gens a poc a poc tractant-se d'en Fructuós Llabrés, l'agoserat gestor d'una incipient pàtria. No obstant això, em plany haver-vos de dir que el Rei donava una resposta negativa a gairebé totes les propostes que li feia l'emissari del Govern de les nostres illes, s'havia fet massa il·lusions. De totes maneres, en Joan Carles sí que es mostrava disposat a seguir mantenint correspondència amb el solleric,

àdhuc li feia una convidada formal perquè es veiessin durant l'estiu a Marivent.

Feren falta moltes cartes creuades entre el Rei i en Fructuós, així com diverses entrevistes, algunes d'elles amb certa tensió, es deia que perquè hi havia renou de sabres, convidades mútues, i un llarg etcètera de formalitats, perquè es fes realitat el fet primordial de les negociacions, l'amnistia, el perdó. Però el Rei estava tombat, pel fet que en Fructuós sabia que estava assabentat del dictamen del Consell Consultiu del Cel, que deia, entre altres afirmacions substancials, que L'autèntica democràcia i l'autèntica llibertat, a l'estat Espanyol, només es podien trobar a les clavegueres.

Finalment, tot es tornà lluminós, Euskadi era una festa, l'amnistia havia estat concedida. Tornen!, tornen!, tornen!, deien els autèntics bascos, en llibertat!, en llibertat!, en llibertat!, visca!, visca!, visca!. I falta poc perquè parteixin els nostres enemics, els expulsarem. Teniu paciència, els cridava en Fructuós des dels mitjans de comunicació, tot arribarà, i ell també deia: Visca!, visca!, visca!. Ω

Margarita Orell i Gamundí

Societat d'Agència d'Assegurances

Tel. 971 427 950 - Fax: 971 427 229
07198 Son Ferriol (Mallorca)

ELECTRO INGECCIÓ, INSTAL·LACIÓ DE SO,
SERVEI DE BATERIES, PÒSADA A PUNT DE
MOTORS, INSTAL·LACIÓ D'ALARMES,
CONTROL C.O.

CHISPATRONIC

TOMEU NICOLAU
ELECTRICITAT DE L'AUTOMÒBIL

Pare Bartomeu Pou, 48
Sant Joaquim, 1
Tel./Fax: 971 299 095
CIUTAT DE MALLORCA

Cafeteria - Restaurante

BONAIRE

Menú

Dies feiners 925
Diumenges 1.400

Ctra. Militar, 215 • Tel. 971 743 225 • El Arenal

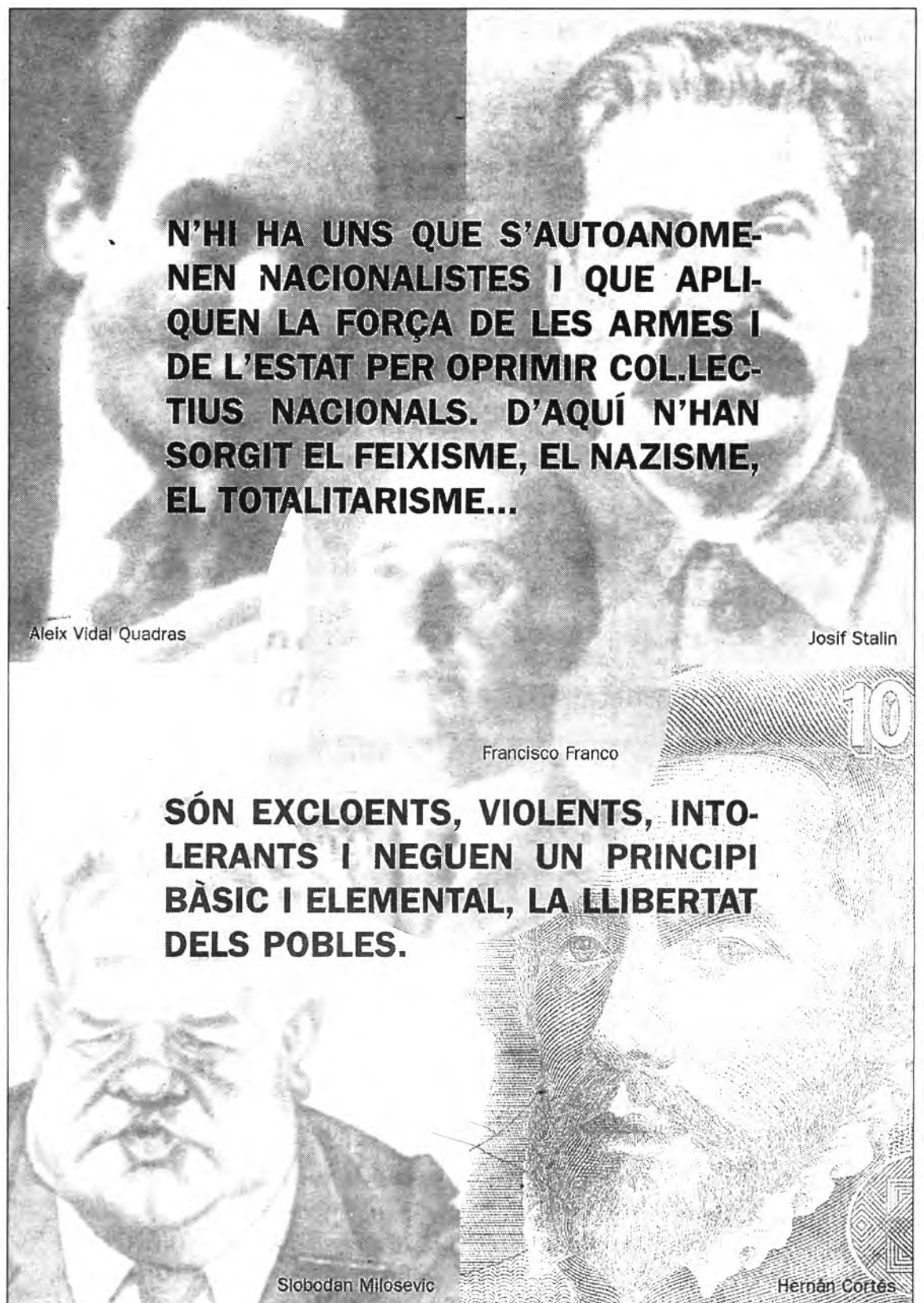
Assistència Sanitària
Europea CB

Centre de Dia

MARIA ALBERDINA

CENTRE D'ASSISTÈNCIA A PERSONES MAJORS O
INCAPACITADES

Carrer dels Trencadors, 1-bis
Tel. 971 445 101 s'Arenal de Mallorca

N'HI HA UNS QUE S'AUTOANOMENEN NACIONALISTES I QUE APLIQUEN LA FORÇA DE LES ARMES I DE L'ESTAT PER OPRIMIR COL·LECTIUS NACIONALS. D'AQUÍ N'HAN SORGIT EL FEIXISME, EL NAZISME, EL TOTALITARISME...

SÓN EXCLOENTS, VIOLENTS, INTOLERANTS I NEGUEN UN PRINCIPI BÀSIC I ELEMENTAL, LA LLIBERTAT DELS POBLES.

P I N O C H E T

i les dictadures

A Mallorca els "intel·lectuals" del tipus Llorenç Villalonga o Joan Estelrich ajudaren els botxins falangistes de la dictadura de la burgesia.

**SÓN MOLTS ELS
DICTADORS SANGUINARIS
QUE LA HUMANITAT HA
HAGUT DE SOFRIR AL
LLARG DELS TEMPS.
AUGUSTO PINOCHET, FINS
ARA IMPUNE ÉS UN DELS
MÉS ODIATS I SIGNIFICATS
PER ALS DEMÒCRATES DEL
DIA D'AVUI.**

Grups de guerrillers marxistes soviètics. El moviment guerriller era l'avantguarda de la lluita contra el nazifeixisme en els anys quaranta.

La importància cabdal de la guerrilla antifeixista en l'alliberament d'Europa

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Els ex-combatents de l'exèrcit republicà que formaren unitats de guerrillers a l'Europa ocupada pels nazis en temps de la II Guerra Mundial tengueren una importància cabdal en la derrota final dels hitlerians. Catalans, espanyols, andalusos, bascs, gallecs, homes i dones de totes les nacionalitats de l'Estat lluitaren a França, Itàlia, la Unió Soviètica... fins a Noruega o Finlàndia, hi havia combatents antifeixistes procedents de l'Estat Espanyol dinamitant els trens d'aprovisionaments dels alemanys, atacant la reraguarda hitleriana, combatent a pit obert contra les unitats més selectes de les Waffen SS.

Per tal de copsar tota la importància de l'ajut dels homes i dones de la península ibèrica a l'alliberament d'Europa del jou nazi-feixista cal recordar que només a França la *Agrupación de Guerrilleros Republicanos* (ex-combatents de l'Exèrcit Popular, de la

Generalitat o del Govern Basco) arribà a comptar amb sis divisions formades per més de 12.000 guerrillers, tots perfectament equipats amb armament pres als nazis.

Després de l'alliberament de París, molts dels homes d'aquestes unitats del maquis travessaren clandestinament els Pirineus i anaren a combatre Franco a Catalunya, l'Aragó, Euskadi o Espanya (Castella i Andalusia, en particular). Molts dirigents guerrillers foren capturats per les forces repressives (record ara Cristino García, José Vitini, Antonio Medina, Manuel Castro, tots afusellats entre els anys 1945 i 1947).

L'heroisme en la batalla de milers i milers d'ex-combatents republicans queda provat pels vuit-cents companys que moriren en la lluita per l'alliberament de Noruega, per les tombes d'antifeixistes que hom encara pot trobar al costat dels antics camps de batalla a Àfrica, Itàlia, França, Rússia, Normandia, Bielorússia, Crimea, Ucraïna, Ber-

Grup de guerrillers comunistes soviètics assassinats pels botxins anti-marxistes.

lín... Fins i tot hi hagué antifeixistes catalans i espanyols lluitant amb els nord-americans a les illes del Pacífic!

La lluita del maquis a l'estat espanyol en contra de la dominació terrorista de la burgesia fou una gesta heroica comparable a la de la resistència francesa o italiana. La diferència essencial va consistir en el fet que, tant a França com a Itàlia, Iugoslàvia o Grècia, l'URSS o Albània, els grups de guerrillers antifeixistes comptaren de seguida amb l'ajut (amb armes, informació, diners, etc) de les potències aliades, o bé de l'Exèrcit Roig.

Al estat espanyol la situació dels guerrillers fou més complicada. Just acabada la II Guerra Mundial, les aliances internacionals mudaren de signe i l'URSS i els comunistes aliats en defensa de la llibertat

i la democràcia, a ran de l'inici de la Guerra Freda, passaren a ser considerats enemics d'Occident. De rebot, Franco, aïllat per les Nacions Unides i al qual tothom preveia una mort semblant a la de Benito Mussolini (penjat, esquarterat pels resistents enmig del carrer) esdevenia per a nord-americans, francesos i britànics el "campioni d'Occident que havia ajudat a salvar Espanya de les urpes del comunisme internacional".

La repressió feixista contra la guerrilla fou exacerbada fins a límits que a hores d'ara costa imaginar. Segons les investigacions de l'historiador G. Jackson, la dictadura afusellà entre 1936 i 1945 una xifra de persones que va entre les 150 i les 200.000 (G. Jackson, *La República Española y la guerra civil*. Barcelona, 1976). Al Principat, es pot dir que a partir de 1946 qui porta endavant la flama antifeixista és la CNT-FAI, amb direcció establerta permanentment a Tolosa de Llenguadoc. Les infiltracions són a través dels Pirineus l'exèrcit franquista i la Guàrdia Civil no podien controlar metre a metre la serralada pirinenca).

A la resta de l'estat, la majoria de grups guerrillers estaven en mans unes vegades -com al Principat-, de la CNT; altres, del PCE, o d'unitats republicanes disperses que no havien volgut lliurar-se a mans dels vencedors, i que amb algunes armes salvades de la desfeta de 1939 s'havien llançat al bosc i a la muntanya.

El nucli dirigent de la resistèn-

cia més ferma a la dictadura franquista dins el camp anarquista està format per Frederica Montseny, Germinal Esgleas i Roc Santamaría. Cap de les principals accions guerrilleres era Pere Mateu Cosiolini (penjat, esquarterat pels resistents enmig del carrer) esdevenia per a nord-americans, francesos i britànics el "campioni d'Occident que havia ajudat a salvar Espanya de les urpes del comunisme internacional".

Imposible parlar dels centenars d'actes de sabotatge contra la dictadura que realitzaren un Francesc Sabater Llopart, en Ramon Vila Capdevila (Caracremada), en Wenceslao Giménez entre desenes de caps guerrillers sorgits del poble.

En aquest temps d'oblit de les millors tradicions combatives dels pobles de l'Estat contra l'opressió nacional i la burgesia, és un deure servir la memòria dels homes i dones que ho donaren tot per la causa de la llibertat. Personalment tenc un deure etern amb l'oncle i el pare, que de petit, en la més profunda tenebror feixista, en els anys dels fastos del nacional-catolicisme, m'ajudaren -indirectament, sense adoctrinar-me, només escoltant-los- a servir la memòria d'aquests herois de la resistència antifeixista.

Sabem que aquest petit article no pot donar idea de les muntanyes de creativitat revolucionària, de valor, de solidaritat, que desplegaren aquests valerosos combatents de la llibertat. Però pot servir, pensant, perquè els homes i dones d'avui puguin copsar d'una ullada el grandios exemple d'heroisme que ens deixaren per herència els nostres companys dels anys 40-50. Ω

Chacabuco, porta de l'infern

PER MIQUEL FERRÀ MARTORELL

Chacabuco, a un desert de Xile. El rebost on Pinochet guardava la carn dels seus presoners. Tanques de fil ferro electricades, torretes amb guardians-botxins armats de metralletes, barracotes de fusta que semblen més estables per a ramat que habitatges humans.

És el Camp de Concentració on han anat a parar tots aquells que han sobreviscut a les sistemàtiques tortures del Dictador. Vuit-cents presoners gemeguen entre els murs d'espina metàl·lica. Són miners, estudiants, professionals, artistes, tots deportats en aquella boca de l'infern, sota un sol que xapa roques. El terror inquisitorial dels servents del tirà passa

llista tres cops per dia i cada un dels presoners n'ha de sofrir humiliacions i pallisses. En el millor del cas no han de passar pel portell que condueix al mur d'afusellament i poden comptar amb un dia més. Les pressions internacionals aconseguiran a treure'n alguns dels més significatius. És el cas de Luis Alberto Corbal, dirigent de la Federació d'Estudiants de Xile, enginyer agrònom, destacat militant d'Unitat Popular en la realització del Pla de Reforma Agrària que el Govern de Salvador Allende, el president democràtic assassinat, portava endavant. Entre els murs de Chacabuco fou torturat brutalment, amb descà-

rragues elèctriques al sotaventre, amb fuetades i cops, agressions sexuals... Tot el sadisme dels corruptes, la millor arma dels tirans, caigué damunt ell al llarg de més d'un any. Però tenia massa amics a l'exterior del país i la Junta Feixista consentí en exiliar-lo, mig invàlid, molt malalt, més mort que viu.

Els metges bulgaresos feren, inútilment, tot el que pogueren per tal de perllongar-li la vida. Tanmateix morí a una clínica de Sofia, als vint-i-set anys. També pogué sortir de l'infern de Pinochet Àngel Parra, un cantautor famós, que anà a França per a contar tots els horrors viscuts.

El cançoner de l'infern fou ben explícit: "Oficina Chacabuco", "Tornar", "Himne a l'alegria", "Samba argentina", "Cançó veneçolana", "Caliche", "El Suertuo", "El Puntuo", "Cançó d'Amor", "Cançó per a Angelito", "Cançó per a Javiera", "Anima de Chacabuco", "Cançó de l'adéu"... Música d'homes

nobles en un llac de sofre dels diables. Perquè Chacabuco era com una d'aquelles calderes que els artistes religiosos antics, quan volien representar el Purgatori, pintaven amb ànimes en remull, torturades per l'aigua bullent.

Va escriure Àngel Parra: "El mateix que en aquella dramàtica primavera, només restà el millor dels nostres companys: El valor, la integritat, la qualitat moral, la solidaritat, i la seguretat que el futur és nostre, que la justícia del poble, tard o d'hora, ha de triomfar sobre l'orgull i l'oli que ha enviat la nostra pàtria. Triomfarà, no per a venjar-se, sinó per a construir una pàtria justa, una pàtria lliure, una pàtria com la que havien somniat Recabarren i Allende, una pàtria socialista..."

Això era escrit el 1974. Estam a l'any 2000. Han passat vint-i-sis anys, tota una generació i encara no s'ha fet justícia. Els assassins van a lloure i mengen, cada dia, del millor pa de cada casa. Ω

La pedagogia dins les dictadures

El feixisme esdevindria i de fet a totes les dictadures esdevé la deificació de l'Estat. La religió estatal "satanitza" els enemics polítics, i justifica la repressió i la ideologia feixista per mitjà de la utilització de l'adoctrinament a l'escola i d'altres mitjans educatius com les organitzacions polítiques juvenils de cada règim a Itàlia, a Alemanya, a Àustria, a l'Espanya de Franco, moltes vegades pervertint des de la maquinària estatal moviments que cerquen radicalment el contrari del que cerca l'estat autoritari. Això és el que s'esdevingué amb la lloable iniciativa del general jubilat britànic Robert Baden-Powell (1857-1941), fundador de l'associació d'exploradors o boys-scouts, un moviment que avui coneixem com escoltisme i que es definia com una escola de ciutadania a través de l'aprenentatge sobre la vida al medi ambient, dins els boscos i dins les ciutats. Al·lots i al·lotes, segons les normes del fundador posaven en pràctica tota mena d'obres solidàries en benefici de la societat. El moviment Scout, molt relacionat a Espanya i altres països amb el catolicisme i sempre de la mà del cristianisme en general, es va estendre per tot el món des del 1907 i va deixar en cada generació de joves una forta petjada de bonhomia, autocontrol, aventura, amistat, alegria, esport, cooperació, educació progressiva, disciplina, formació per a l'exemple, promoció d'una germanor mundial i d'una gran família humana. Però Baden Powell procedia de l'exercit i a causa d'això l'estructura de l'escoltisme es basava en una organització inspirada en la vida militar. Baden Powell afirmà que

l'objectiu d'un Boy-Scout hauria d'ésser: "El meu país abans que la meua persona." És clar que si l'escoltisme havia de ser un exercit infantil i juvenil per a la pau i segons el fundador existia una educació positiva versus negativa, militaritzar l'escoltisme en el sentit bèl·lic era corrompre'l. A la revista oficial de l'escoltisme "Jamboree" d'octubre de 1921 es podia llegir: "Com pot riure Déu al davant de les petites diferències que nosaltres, els homes, vam establir entre nosaltres baix el camuflatge de la religió, la política, el patriotisme o la classe social davant de la desatenció d'un lligament molt més gran: el de la germanor en la família humana." I ja era en aquell moment quelcom debatut entre els escoltes la recerca d'una superació d'aquelles diferències entre les comunitats humanes. Tant és així que aquell article s'il·lustrava amb un dibuix on un Boy-Scout saltava una barrera que portava com a rètol "Racial jealousies". No podia ser d'altre manera quan l'ètica cristiana era obligada normativa dins el món de l'escoltisme i així el propi Baden Powell escrivia el següent: "Al complir el teu deure per a Déu has d'estar sempre agraït a Ell. Sempre que gaudeixis d'una satisfacció, d'un bon joc, o quan hagi aconseguit fer alguna cosa bona, dona-li les gràcies, encara que sigui amb una o dues paraules, de la mateixa forma que dones les gràcies pels teus aliments." Però cap als anys trenta, quan els nazis i els feixistes entraren en el joc, aquestes organitzacions cristianes i universalistes foren transformades pels grans dictadors i els estats totalitaris en moviments nacionalistes orgu-

llosos i agressius. Això suposava un contrasentit al missatge de Baden Powell i fins i tot literats de gran prestigi com per exemple Günter Grass a la seva novel·la el "Tambor de llauna" n'explica les tristes conseqüències. Res hi ha més mal·leable que la infància i la juvenesa i això ho sabien no només els propagandistes del Tercer Reich i de l'imperialisme de Mussolini sinó també altres caps d'estat de governs totalitaris d'aquells moments: Zariçov a Bulgària; Gazi Mustafa Kemal Bajà a Turquia; Ahmed Gogu a Albània; Gómez da Costa, i posteriorment, el general Carmona a Portugal, substituït després pel govern per Zalazar; Smetona-Voldemaras a Lituània; el cop d'estat del rei Alexandre a Iugoslàvia; el govern personal de cara al segon a Rumania; la dictadura de Pats a Estònia; el general Metaxas a Grècia... Així doncs un dels aspectes de les doctrines de Baden Powell igualment traïdes era la de suplir la gran acció solidària dels infants per la guerra, en principi psicològica dels més joves. Es traïen les paraules de Baden Powell: "Penso que si cada noi/a estudiàs un poc del seu propi cos i la forma en que funciona, obtindria ràpidament una nova idea de la miraculosa creació de Déu i s'adonaria de la forma en que Ell està realment actiu dins el nostre cos, així com també dins la nostra ment. I quan, com l'ha fet algú de vosaltres, observis aquests cossos extraordinaris que li pertanyen, amb tots els seus complicats i bellament ajustats mecanismes vivents destrossats, destruïts o mutilats per bombes i granades fetes per l'home, en batalles causades per l'home, degut a maldats

comeses per l'home sentiràs que hi ha qualque cosa de pervers i profà a la guerra."

La propaganda racista principalment des del temps de Gobineau va tenir molts de seguidors i adeptes i no sempre aquesta propaganda es feia en clau científica sinó també en clau popular i humorística, la qual pot causar més mal. Cap als anys trenta molts de pedagogs orienten la seva didàctica a un racisme incontrolat, llibres, contes, coverbos... A Alemanya es popularitzen a les escoles els llibres infantils contra els jueus, amb caricatures que mostrarien els "defectes físics" de les races inferiors.

Totes les dictadures tenen en comú l'educació per a l'odi cap a un col·lectiu determinat, ja sigui ètnic o polític. La militarització de l'escola, l'excessiva disciplina de l'adoctrinament, de l'autoritarisme escolar que ofega la llibertat de pensament del menut i el converteix en una titella en mans del règim, el menyspreu i la humiliació del feble per tal de eliminar-lo, són desbarats pedagògics que trobam a totes les dictadures, també les actuals. Les dels països àrabs, de Sud-amèrica, de l'Àfrica subsahariana, de l'Orient Llunyà, i dins el mateix cor d'Europa als països ex-comunistes etc. són un clar exemple de la utilització del menut pel règim dictatorial, atemptant així contra els seus drets més fonamentals. El dret a la llibertat, a la llibertat de pensament i opinió, a la vida, o la obligació dels governs a protegir-los de l'explotació laboral, dels maltractaments, etc. són drets del menut proclamats per l'ONU que sovint són vulnerats intencionadament per països de règim de partit únic. Ω

Cartell nazi contra els guerrillers que lluitaven per la llibertat dels pobles d'Europa.

El rei en pèl

Quan som molt joves i forjam la nostra personalitat, ens fa una mica de vertigen construir una identitat individual que s'allunyi gaire de l'estàndard -d'allò que la majoria pensa, diu i fa. Ens fa pànic ser massa diferents dels altres, perquè tenim por de sentir-nos sols. I la llàstima és que la por a ser *nosaltres mateixos*, tan intensa en els anys crítics de l'adolescència, frena la irrupció d'individualitats veritables. La majoria de la gent s'acaba assemblant molt a tothom: acaba comprant el mateix, pensant el mateix i votant el mateix. Per això hi ha consum de masses, tothom va al Corte Inglés i vota els partits majoritaris.

En construir la nostra personalitat, abraçam una ideologia (és a dir, triam uns valors que ens semblen cabdals i fixam una determinada visió del món). La ideologia hi és sempre: si no ens en temem, és que hem assimilat passivament la ideologia dominant; si en som conscients, tenim un paper més actiu a l'hora de dissenyar el sistema d'idees i valors que embolcalla el jo.

Si ens apartam de les creences majoritàries (fabricades sempre en els cercles de poder per perpetuar-se en el poder), ens

costarà fer-les entenedores i transmetre-les, perquè ens haurem situat talment *en una altra òrbita*. Per exemple: de vegades ens costa explicar per què som independentistes, per què posam messions a favor de la llibertat nacional del nostre poble. Sabem que la nostra aspiració no sols és justa, sinó també lògica i fins i tot elemental, i ens fa la impressió que tothom ha de veure-ho tan clar com nosaltres. Emperò, com passa en el conte tradicional, malgrat l'evidència que el rei va nu, quasi tothom el veu vestit i àdhuc n'admira les teles i els brodatos.

Si els altaveus de la ideologia dominant diuen que el rei va vestit (i ben abillat), la majoria de la gent s'ho acaba creient, perquè abraçar les creences dominants ens fa sentir acompanyats, ens estalvia de pensar -que còmode!- i ens preserva (aparentment) de topades i conflictes. Sotmetre a crítica les idees oficials demana un esforç mental important i ens obliga moralment a viure contracorrent, a ser diferents

dels altres -i això és feixuc, i té un cost personal considerable.

La ideologia oficial (espanyola i neoliberal) té una funció sedant. La televisió, els diaris grossos i el govern ens vénen a dir: "Sou lliures de triar el que vulgueu, sempre que no boteu els límits que nosaltres establím. Si pasturau dins de la tanca, viureu tranquils". Qui fa cas de la consigna se sent "lliure" i reconfortat, sí, però cau en dues trampes: primer li fan creure que és lliure perquè pot triar, però resulta que qui determina les opcions ha fet una tria prèvia sense consultar-lo; després l'anestèsien: és a dir, l'entabanen amb contes de fades, la moralitat dels quals és que tot va bé i que no s'ha d'amoïnar per res. En acabat, hom gaudeix d'una tranquil·litat aparent que amaga els problemes reals.

La serenitat personal que dóna pensar que "*Espanya va bien*", que l'estat de les autonomies és un bon invent, que hi ha riquesa per a tothom, que el govern abaixa els impostos i apuja les pensions, que cultu-

ralment som un país digne...; aquesta tranquil·litat que dóna apuntar-se al que pensa i diu la majoria, contrasta amb els conflictes que suportam dia sí dia també, com ara els següents: el govern central amenaça de privatitzar els aeroports, es nega a declarar d'interès públic els vols interinsulars, paralitza el Pla Hidrològic de les Balears, confisca la majoria del que pagam en impostos, discrimina les Illes quant a inversió pública, bloqueja una reforma substancial de l'Estatut, redueix al no-res el Règim Especial de les Balears (REB), dota insuficientment les poques competències transferides (com les d'Educació), ens endossa funcionaris que ignoren la llengua del país, anuncia un "*decreto de humanidades*" que restaurarà continguts i enfocaments educatius del franquisme tardà...

Som tan individualistes i beneits, i tenim tan poca consciència de poble, que ens arrien un esplet de coces en el cul i encara riem com si la cosa tengués gràcia. I després anam i els votam... Com les dones que creuen estimar els seus marits, encara que aquests les atupin de valent. Ω

Joan Cabot

Dites relacionades amb el vi

Gat en sac i vi en carbassa.

Gelades per Sant Urbà, ni vi ni pa.

Gent de la Ribera tal és com era: sempre molt bravatgera, poca alegria, molt de pa i un glop de vi, s'aixequen molt de matí i s'adormen tot el dia.

Gent de vi, gent de per qui, per qui.

Gent de vi, gent mesquí.

Gent de vi, ni vespre ni matí.

Guapesa de dona i bon vi fan desvetllar de matí.

Hi ha més acudits dins un bòtil de vi, que dins el cap d'un misser.

Hi ha més raons dintre un got de vi que en un

rentador de cent dones.

Hi ha ram; és de mam; és de pi; hi ha vi.

Home borratxo, que vi no faço.

Home de vi, carregat de res.

Home de vi, home de per aquí.

Home de vi, ni al vespre ni al matí; home d'aiguardent, ni de llevant ni de ponent, i home de cafè no és res.

Home de vi, ni de vespre ni de matí.

Home fluix, vi fort.

Home valent i bóta de vi, aviat s'acaba.

Hort i molí donen per carn, pa i vi.

Joc, vi i dones són la perdició dels homes.

Jugador i bevedor de vi, magre i secardí. Ω

Núñez-Van Gaal: un "exempli"

Núñez, un constructor pròxim a la dreta espanyola (com la majoria de presidents d'equips de futbol) i el seu cadell, el prepotent, capritxós, antipàtic i il·lògic Van Gaal, exemplifiquen, envers el barcelonisme, la mateixa relació viciada que polítics i "cultureta" catalana mantenen amb el poble català.

Núñez ha fet del Barça un gran negoci despersonalitzat, sense entranyes ni sensibilitat democràtica. Funciona com un Dictador amb un delegat amb les mans lliures (Van Gaal). També els nostres dirigents solen tenir tics caciquils o mafiosets per a fer i desfer sense comptar gaire amb els interessos i parers de la "base" nacionalista, sovint tancs en llurs lucratus despatxos, i més pendents de no ofendre l'amo de Madrid que no pas crear un ambient car, transparent, equitatiu i de confiança entre la pròpia gent. No volen crear bon ambient, sols volen manar i fer llur negoci, com més lucratiu millor (per a ells).

D'ací, la nostra lleganyosa decadència. O girem en rodó en la manera d'actuar o desapareixerem. Curt i ras. Ω

Jaume Tallaferró

Proclama per l'ensenyament en català

Sabem que vivim una situació delicada, però també que el redreçament de la llengua catalana és possible i que és ineludible prendre les mesures mínimes immediatament. Ara es dóna una situació favorable per emprendre aquestes mesures, amb el pacte de progrés al govern, ja que tots els grups que en formen part han manifestat la necessitat de normalitzar el català.

És imprescindible normalitzar l'ensenyament a les Illes Balears amb vista a un futur pròxim i llunyà; i la normalització que sempre han reclamat les forces cíviques és un ensenyament plenament català. Emparant-nos en la situació de l'ensenyament al Principat de Catalunya, constatem que és possible legalment i realment fer un ensenyament d'aquest tipus (fet bàsic, encara que no suficient, per a la integració dels no-catalanoparlants i per la no desintegració de la comunitat lingüística catalana).

Per tot això apel·lam a la voluntat de tots els individus i col·lectius i DEMANAM UN DECRET QUE ASSEGURI QUE L'ENSENYAMENT A TOTS ELS NIVELLS I A TOTS ELS CENTRES DE LES ILLES BALEARS ES VEHICULI ÍNTEGRAMENT EN CATALÀ I QUE TINGUI EN COMPTE LA REALITAT CULTURAL -GEOGRÀFICA, HISTÒRICA, LITERÀRIA, ETC. DE TOTES LES TERRES DE PARLA CATALANA. L'aplicació d'aquest decret s'hauria de fer progressivament, a fi d'evitar traumes, però sense dilacions. Ω

Josep Massot i Muntaner
Josep Melià Pericàs
Gabriel Oliver (Biel Majoral)

El tribunal eclesiàstic de Barcelona i la llengua catalana

Les diòcesis catalanes (del Principat de Catalunya) disposen cadascuna d'un tribunal eclesiàstic de primera instància propi, a més les set diòcesis que componen la Província Eclesiàstica Tarraconense (Tortosa, Lleida, Tarragona, la Seu d'Urgell, Solsona, Vic i Girona) tenen el tribunal de segona instància en la seu metropolitana de l'arxidiòcesi de Tarragona.

El que és freqüent en aquestes set diòcesis és que totes les causes d'anul·lació matrimonial tramitades s'escriu en català, exceptuant aquell document en què l'implicat demani expressament que es faci en llengua castellana (vista la conveniència). D'alguna manera, aquesta pràctica, sense que n'emani, respon a la filosofia de la Llei de Política lingüística vigent actualment al Principat de Catalunya.

En l'arquebisbat de Barcelona, en canvi, passa totalment el contrari. Tots els expedients s'escriuen íntegrament en castellà a excepció de la còpia que el declarant sol·licita expressament en llengua catalana (en el ben entès que el tribunal ho consideri oportú).

Aquesta actitud succeeix perquè la diòcesi de Barcelona està exempta, és a dir, depèn immediatament de la Santa Seu, el que, a efectes del tribunal eclesiàstic, vol dir que el tribunal de segona instància es troba en el tribunal de la Rota de la Nunciatura Apostòlica a Madrid, al qual és obligatori enviar totes les causes en castellà. Un bon exemple de respecte a la diversitat lingüística (!).

Segons sembla, la possibilitat de tramitar els expedients en ambdós idiomes pràcticament és nul·la, perquè significa un plus de treball que, amb els mitjans del tribunal eclesiàstic de Barcelona, difícilment es pot assumir.

Cal, per tant, que l'arquebisbat de Barcelona faci un replantejament seriós de la situació per tal de no marginar la llengua pròpia del país. I, en aquest sentit, cal que els feligresos que creuen que el català, com a mínim, mereix el mateix respecte que qualsevol altra llengua, manifestin la seva preocupació per aquesta poca disponibilitat lingüística.

Pere Mayans

L'encalç dels contraforts camperols

El canvi de dècada està accelerant la transformació del sector agrari català. La pagesia progressivament s'ha vist alterada per una munió de factors. L'abandó del món rural per l'adopció de formes de vida cada cop més urbanes suposa l'allunyament d'una determinada mentalitat. La pagesia no sols significa el conreu del camp. En ella hi ha el pòsit d'una cultura ancestral.

Els Paisos Catalans han nascut i crescut sota l'afany de la pagesia. De bell antuvi, potser fa més de mil anys, a les serralades pirinenques ja hi va haver qui no va estalviar esforços per endreçar els pendents de les muntanyes tot fent-les productives. Pedra a pedra, es van fer marges i més marges. I milers de feixes evidencien aquest ingent treball. Com a l'Alt Maestrat, van aconseguir retenir la terra fèrtil i fer-hi créixer els fruits de la vida. Un vida dura, en un entorn senzill i agràit.

L'evolució històrica, l'augment de població, i les repoblacions de les terres baixes suposaria la formació dels Paisos Catalans. Una unitat en la manera de viure, lligada per un mateix sentit de la pagesia, poc ramadera i endreçada per treure partit del clima mediterrani. En ella, tota una manera d'entendre la cuina i el gust pels bons aliments. Combinacions de productes en absoluta simbiosis amb el paisatge. La bona taula, feta d'ingredients senzills amb el condiment precís.

Tot això no és poc. Si no moltíssim. Més del que mai la vida urbana pugui imaginar. De fet no és possible imaginar-ho sense viure-ho. I, curiosament, és un món que s'acaba. Inexorablement, es va succeint l'abandó del camp. I llavors, el sagrat lligam amb la terra s'afebleix.

La primera pèrdua d'unitat dels Paisos Catalans es va produir amb la industrialització de principis del XX al Principat. La bogeria tèxtil va escindir el cos social de la catalanitat. D'aleshores ençà, la pagesia del País Valencià no ha trobat bons entenedors mirant al nord.

Sense la referència de la terra, fecunda en variats aliments, costa trobar un substitut vàlid. El progrés genera una constant escisió del medi humà que sota les tesis neoliberals s'acaba de trencar fins l'esmicolament. La pressió de la individualitat anònima, guiada pel millor benefici del seu capital, no pot ésser suportada pel medi rural. Com tant bé deia en Pep Riera, en l'epíleg de la seva presència al capdavant de la Unió de Pagesos, les millors terres fèrtils pel conreu estan sucumbint sota l'expansió urbanística i el desenvolupament de les infraestructures. La manca de sensibilitat de les administracions o la incapacitat fàctica d'aquestes per frenar-ho ha suposat la fi de moltes nissagues familiars pageses. L'abandó dels camps. La venda obligada dels terrenys a grups immobiliaris. El desprestigi del treball agrari. La

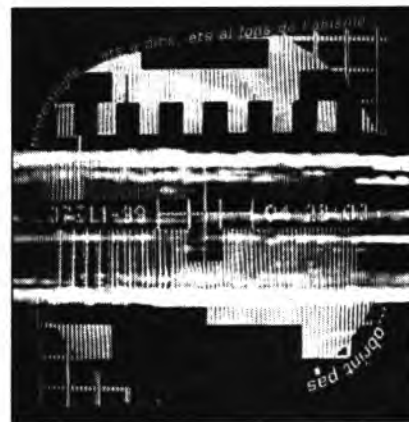
pèrdua d'incentius socials.

La lluita per mantenir, ara més que mai, la necessitat d'un articulat món rural és de les més exigents. Els 'dictats del imperi' amb hàbits alimentaris diferents n'és un bon exemple. A França, un personatge radical, Josep Bové, al reventar un establiment d'una cadena d'hamburgueseries, ha esdevingut heroi nacional. Ha organitzat un nou sindicat agrari, al marge dels existents. Està creixent en afiliats a una velocitat vertiginosa. Van sense embuts. Pel broc gros. Saben que s'hi juguen molt. I, no són catalans sino francesos!. Les seves pretensions són una voluntat explícita d'afirmació. En el contorn mediàtic i conceptual de la globalització, els més febles queden exclosos. I alguns ja diuen: no. De cap manera estan disposats a desistir. La majoria, ésser sempre absent, ja no es distingeix. En canvi, una minoria selecta pot cridar l'atenció, donar el toc d'alerta. Pere Guinovart, liderant la defensa del conreu dels fruits secs a casa nostra, demostra aquesta voluntat de combat. És dels que donen la cara. Els demés ens amaguem sota una gruixuda màscara anomenada "consumidor final". 'Avellanes de Turquia vint duros més barates?

D'acord! . Ω

Llorenç Prats-Sagarra és editor-adjunt "Catalunya Campus" lloprats@teletel.es
20 de març de 2000

L'extrema dreta del PP

Els grupúscles feixistes/franquistes són residuals a l'Estat espanyol, la Banca no els dona suport: són massa escandalosos, indòcils i prescindibles. El franquisme sociològic passiu preferí AP-PP. A Appanya hi ha un segment (10-20% de dreta dura i extrema dreta, composta d'espanyolisme delirant, racisme anticatalà tipus Ku-Klux-Klan, ultrapapisme inquisitorial, etc., gent essencialment d'ordre, és a dir, d'interessos creats (*derecho de conquista, a quien Diós se la da, Sant Pedro se la bendiga*) i materialisme monetarista descordat. Aquest franquisme més o menys militant rau al PP. A Appanya la dreta no ha de

fer front com fan el PSOE- IU, perquè dreta i extrema dreta no sols són companys de candidatura sinó que formen un sol partit: el PP.

D'Àustria havien de prendre exemple per a passar més desapercibuts i fer com a Madrid. Així la dreta conservadora s'estalviava d'ensenyar les seves vergonyes a tot el món en pactar amb el nazi Heider. El PP té els nazis a dins, o bé a sou o en règim de *queridas*, (Anson, Las Províncias, ABC, COPE, etc.). Són molts segles de *santa* experiència d'Inquisició i *Imperio*.

Jaume Tallaferró

La Resposta mallorquina de juny de 1936

El maig de 1936, un grup d'intel·lectuals i polítics catalans feren públic un missatge en què proclamaven la germanor entre Catalunya i Mallorca i feien una crida a intensificar la col·laboració entre ambdues terres. El mes següent, al juny, 153 intel·lectuals mallorquins acolliren la proposta i publicaren la *Resposta al missatge dels catalans*, en el qual text proclamaven la unitat nacional de Catalunya: "Amb la nostra resposta volem fer primer que res la triple afirmació d'una unitat de sang, de llengua i de cultura; afirmació de fidelitat a una pàtria natural que és, per damunt de tota política, la terra on és parlada la mateixa llengua nostra. L'afirmació que adreçam a la Catalunya immortal, la Catalunya de tots els catalans i de tots els temps, que s'estén del Rosselló a Valèn-

cia, la del rei En Jaume i de Ramon Llull [...]. Des que el rei En Jaume en 1229 conquistava Mallorca, la nostra illa ha seguit el seu camí per la història, coincident a voltes i d'altres divergent, unida o separada políticament de la Catalunya continental. No ens importa ara. Una realitat ha surtat per damunt de totes les altres, en tots els temps, a la nostra terra, i és la realitat única, incommovible, de la llengua viva".

El manifest dels mallorquins té una vigència sorprenent. Si fos escrit i publicat ara, a l'any 2000, no hi percebríem cap indicatiu d'anacronisme -deixant de banda uns pocs mots aleshores de moda. Malgrat els anys que s'han escolat, la *Resposta* ens parla d'urgències presents i apel·la a la lucidesa per tal de desterrar prevencions i prejudicis. Com si respongués al *Foro*

Babel (els membres del qual sostenen que hi pot haver cultura catalana en castellà), el manifest mallorquí de 1936 proclama que "l'afirmació d'una llengua és també l'afirmació d'una cultura", i afegeix que "no creim equivocar-nos en assegurar inscrit l'esdevenidor cultural de Mallorca en l'òrbita de gravitació que la llengua li assenyalà".

Els signants del manifest mallorquí -com anys després farà Joan Fuster des de Sueca, i com feim ara molts- apostaven per restablir la connexió normal entre la part (la cultura mallorquina) i el tot (la cultura catalana): "en ratificar públicament l'adhesió a aquesta llengua i a la seva cultura, no entenem renunciar a cap de les característiques que han modelat al llarg dels segles la nostra feso-

mia popular, de la mateixa manera que han particularitzat la varietat del parlar mallorquí dins la unitat inexpugnable de la llengua catalana. Som i serem fidels a una Mallorca que es vol afirmar profundament mallorquina i exaltar així la seva íntima i autèntica personalitat".

Per acabar, els signants del manifest proclamaven la necessitat de vincular els dos territoris (Mallorca i el Principat de Catalunya) per créixer junts: "Davant el miracle vivent d'una cultura catalana que desplega als nostres ulls la seva carta de ciutadania en els centres de la cultura universal, no defugim de prendre posicions al seu redòs, amb tota la modèstia del nostre esforç. Aquesta adhesió, instintiva més que no reflexiva tal volta fins avui, hem de fer-la cons-

cient, viva i estesa a tot el nostre poble. I així responem a la crida que ens és feta, disposats a col·laborar en tots aquells actes i projectes encaminats a consagrar la nostra germanor essencial i la nostra comuna esperança".

Poc després de publicada la *Resposta*, les expectatives creades es van estroncar dramàticament -però això ja és una altra història. Avui, passats tants anys, és una mica trist constatar que el nacionalisme hegemònic a Mallorca no està a l'alçada -ni prop fer-hi!- d'aquells mallorquins (Emili Darder, Bartomeu Rosselló Pòrcel, Maria Antònia Salvà, Francesc de Borja Moll, etc.) que amb netedat, sense complexos ni ambigüitat, sense camuflatge ni reducció, identificaven clarament la seva pàtria. Ω

Joan Cabot

RECORDA

Quan hagi llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent!

EL PAÍS HO NECESSITA

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Llog per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Cerc cases per llogar tot l'any, amb piscina. Tlf. 971 867284.

Venc pis a s'Arenal prop de la platja. 971262046.

Venc mobles antics. Tlf. 981 867 286.

Compro casa petita, pis o estudi a Menorca, preferentment prop de Ciutadella. Tlf. 93.432.04.19 correu electrònic: jsole12@pie.xtec.es

SERVEIS
PROFESSIONALS

S'ofereix jardiner amb coneixements de cuina. Demanau per en Lluís. Tel. 604790.

Cerc feina per guardar nins petits a ca seva a ca meva per les zones de Sineu i Maria. Tel. 525380.

Cerc feina per guardar nins a Can Picafort o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

Si teniu qualche vidre trencat, crida al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Cerc feina per fer a ca meva. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines,

coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netedat i rapidesa. Tel. 771005.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

Cerc feina per guardar nins a la comarca de Cala d'Or. Tlf. 842156.

Jubilat de 60 anys, s'ofereix per cuidar jardí, garaix, xalet, etc. Carnet de conduir camions i cotxes. Tel. 971477217.

Cerc al.lota en règim aupair. 28.00 mensuals, cuidar nadó 11 mesos, matrimoni fent feina fora. Cridar de 8-8'30 matí o a partir de les 10'15 del vespre. 971757831.

S'ofereix mariner amb experiència per a tenir cura i netejar vaixells. Lluís 971 604 790 - 609 723 707.

PERSONALS

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull cartejar-me amb tots vosaltres. Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us talleu i escriviu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Als Països Catalans es fa molt bona música! M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somnieu en una nació lliure plena de música catalana i de vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Ens agradaria cartejar-nos amb al.lots i al.lotes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n'busto i que defensin la nostra llengua. Raquel Llagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides, etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Apartat 1.792 Ciutat.

Pensionista de 78 anys, 1'80 d'altària, català. Vull conèixer senyora pensionista entre el 50 i 70 anys, per no estar tot sol. Tenc bona pensió i pis amb 5 habitacions i dos banys. Cerca'm al 462536. Ferran.

Hola! Som una al.lota felanixera. Som molt independentista, iestic boja pels Sau, pels Ocults i pels Pets. Segur que si m'escriviu feim una gran amistat. Som molt divertida. Adéu. M. Glòria. Carrer d'en Magallanes, 29- 07670 Portocolom.

Vull intercanviar revistes, còmics, fanzines i adhesius amb tots aquells joves que estiguin orgullosos de tenir sang catalana o basca a les seves venes. Pau Arranz- C/ 2 Volta 31- 07209 Son Mes-quida-Mallorca.

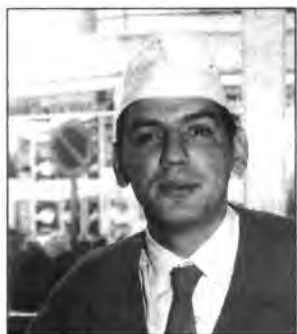
Cerc femella maca, romàntica i amb les ungles llargues. Escriviu a: Oscar carrer Blanquerna, 58 - 07010 Palma.

Jove de 29 anys, fadrí, amb estudis universitaris, agradós i simpàtic, desitjaria conèixer al.lota formal de 20 a 27 anys. M'agrada el ball de saló i som bastant actiu. Anima't i escriviu-me a l'apartat 690 de Ciutat.

Hola, Em dic Raquel i tenc 14 anys. Tenc ganes d'escrivir-me amb gent de 14 a 16 anys. Si vols escriure'm... Raquel González-C/ Ansel Calvé, 13, 1ª 3ª-08950 Espplugues de Llobregat (Barcelona).

Som un alemany de 38 anys, cerc amigues i amics per a sortides i més. També vull estudiar la llengua mallorquina. Escriviu-me a la Bústia Postal 97-07080 Ciutat.

Sóc un noi de 31 anys. Solter. No minusvàlid. Voldria mantenir correspondència amb noia minusvàlida que tenguí bon caràcter, culte, es senti sola. Escriviu a la Bústia Postal 163 - 08400 Granollers (Vallès Oriental).

En Martí Bissellach de 31 anys, 178 d'altura, és carnisser a un supermercat de can Pastilla. Cerca al.lota morena per a compartir la vida. 619 881 154

Cerc al.lota sense fills de 22 a 28 anys. Signe Lleó o Sagitari, que sia capaç d'estimar sense traïció. Telefona'm al 512018 dies feiners a partir de les 23 hores.

Atenció: administrativa cerca amigues i amics per a sortides, excursions, i a l'estiu anar a la platja. Bústia Postal 1400-07080 Ciutat.

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 27 anys, cerca dona independent i intel.ligent que vulgui companyia, carícies, massatges i sexe durant les seves estades al principat, a canvi d'ajuda econòmica. Manel 907843901-973603214.

Hola, al.lotes, noies, ragazzas. Som dos joves de 24 anys, morens i atractius que desitjan conèixer al.lotes enrrollades i catalanoparlants, si és possible, per a fer acampades, organitzar festes, sortir a marxar i passar-ho bé durant l'estiu. Som genials. Anima't que ets jove. Escriviu a C/ Joan Alcover, 1 Algaida (Mallorca) C.P. 07210.

Hola, soc un noi de 16 anys i estic interessat en cartejar-me amb gent que també defensi l'alliberament nacional dels països Catalans. M'agraden "Els Pets" "Brams" i "Jo t'ho diré". Enric Blanc. C/ Montcada, 1 - 08291 Ripollet.

A família amb al.lot entre 12 i 15 anys, que vulgui no passi l'estiu voltant pels carrers, matrimoni jubilat ofereix unes vacances pagades entre el 24 de juny al 10 de desembre, a canvi de petita ajuda en el manig d'una barca. Pot aprendre a navegar, pescar, fer immersió, anar amb bicicleta, etc. Oferim ambient familiar, serietat i possible respàs d'alguna assignatura suspesa. Tel. 937 882 328.

COMUNICATS

Si vols rebre la revista L'ILLA gratis, la pots demanar a Edicions Bromera, Polígon Industrial, 46600 Alzira. Tel. 96-2402254

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor, contra els traïdors, contra l'exploació obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P. 43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col.laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre una subscripció gratuïta al Butlletí de la Fundació per la Pau (entitat contra l'armamentisme i la guerra) podeu adreçar-vos al telèfon (93) 3025129 o al carrer Pau Claris, 89, Barcelona 08010.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a *Cristianisme i Justícia*, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

La delegació catalana de la CSEM, grup d'ajut als països de l'Est, fa una crida per enviar roba, menjar, sabates, medicines etc. Per demanar adreces on enviar-ho personalment, podeu adreçar-vos a: Benjamí

Planes, CSEM, passatge Miquel Carreres, 11, 08206 Sabadell. Tel. (93) 7262 918.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc, sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'Apartat 15.071 de Barcelona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriviu ara mateix a: JERC-Illes. Santiago Rusinyol 1, àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Estam interessats en un intercanvi cultural amb persones i institucions dels Països Catalans que desitgin informar-nos sobre el passat i el present del dits països i estiguin interessats en qüestions vinculades a l'Argentina. Escriviu-nos a: Baigorria 1337 .200 Rosario-Argentina.

Acció Cultural del País Valencià i el Bloc Jaume I ja és a Internet. Si voleu intercanviar propostes d'acció lluita, o informar d'activitats, etc., podeu connectar: ACPV @vlc.servicomes

Vos recomanem boicotejar les ONG's espanyoles AGNUR España, Médicos del Mundo i Unicef amb els bancs espanyols Central Hispano i Banco de Santander que els donen suport.

Subscripcions gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. "El Llaüt de Xàbia" -Apartat 53- Xàbia 03730 Patrocinat pel Magnífic Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalus. Podeu adreçar-vos a: LENGUA (Ensenians a Dittància de la Yenwa Andalus) P. Pedro Romana, 1-4-2-14007 Còrdova.

Si ques recibir el Puxa Asturias en to casa, y de baldre, sólo tienes qu'enviar la direcion a: Endecha Astur-Puxa. Cai Llan-greu, 10, 2ª-Xixon 33206-Asturies.

La meva col.lecció té 20.000 adhesius polítics. Faig exposicions. Crec persones que hem facin arribar enganxines de l'Esquerra Revolucionària. Panie-llo-Apartat 139-22400 Monsó-Osca.

"El Full" és una publicació interna de l'Associació Roca i Ferreres. Si voleu rebre'l gratuïtament comuniquem-nos el vostre nom i adreça: Apartat de correus 9247, 08080 Barcelona.

Lluita, la revista de l'independen-

dentisme valencià és a Internet: <http://www.estelnet.com/lluïta>.

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C. S. C * 93 4541188.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Apt. de Correus 1.022. 12995 Castelló. Tlf. (964) 207607.

Els Castellors de Mallorca, necessitam gent!! Si t'agrada passar-ho bé. Si vols tenir nous amics sans i saludables. Si t'agrada fer pinya amb un projecte nou: Fes-te Castellor!! Vine a veure'ns!! Assagem els disabtes a l'Escola d'Adults son Canals. Carrer son Canals, 10. Telèfon 452414, Isidre.

Pintors, escultors, fotògrafs, etc., interessats en exposar les seves obres, així com gent interessada en comprar o simplement en visitar l'exposició del moment, podeu passar pel Café es Museu. Carrer Guillem Timoner, 10-Felanitx.

Grup folclòric sense gaire pretensions cerca sonadors i sonadores, cantaires i gent engrescada per seguir fent coses. Actuem alguna vegada, no guanyam gaire, però ens ho passem d'allò més bé. Ens reunim els dimecres a les 20'30 al Rafal Vell (Antiga escola). Som gent acollidora. Trucau al 971 505374

Els nacionalistes interessats per un sistema d'intercanvi cultural i turisme alternatiu per a nacions sense estat, podeu informar-vos a: Turisme Alternatiu: Bústia Postal 1.171 Castelló 12005. Es tracta d'un sistema de llarga trajectòria provada arreu del món, molt adaptable i econòmic.

Les persones interessades en les activitats de les Associacions i clubs UNESCO poden adreçar-se a la Federació Catalana de la Unesco: Mallorca, 207-08036 Barcelona. Tlf. 932534367.

Necessitam persones amb idees i ganes de tirar endavant la nostra llengua i la nostra cultura. Associació la Brúxola. Tlf. 93 4353323.

Coleccionau Fanzines? Voleu saber que fan els/les independentistes del Tarragonès? Subscribiu-vos al Butlletí del Col·lectiu independentista "El Timbaler de Bruc". Per 600 peles el rebreu cada dos mesos durant un any. Bústia Postal, 7-43893 Altafulla.

Si us interessen les llengües minoritzades de més a prop, adreçeuvos a: **Llengües Vives**. Bústia Postal 5224/08008 Barcelona.

Si vol rebre l'*Euskararen Berripapera* (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hizkunta Politikarako. Wellingtono Dukea, 2 - 01020 Vitoria-Gasteiz (Araba).

Coleccionista d'adhesius compra, canvia, recolleix material d'esquerra revolucionària o independentista. Coleccionisme I.S.G. Bústia Postal, 135-48980 Santurzi-Biskaia.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI

Cognoms.....Tel.

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

PETITS ANUNCIS

Col·laboreu! Ajudeu-nos! Per un projecte de documentació d'indrets de les Illes i dels Països Catalans necessitem targetes postals (noves o utilitzades de "Escudo de Oro" Biblioteca Catalana de Krefeld - Box 1665 D-47716 Krefeld Alemanya. Tel. 07-49215126635.

Classes particulars. Totes les assignatures i tots els nivells. Petits grups. Professors/es titulats. Preus econòmics. Telf. 971467931. Ciutat de Mallorca.

Classes particulars d'hebreu, grec i llatí a tots els nivells. Jordi 971242795

Piano Blues, Jazz, Rock. Classes particulars. Harmonia moderna. 971242795 Nanel.

A tots els valencians que vulguen contribuir a la construcció nacional del País Valencià. L'associació cívica Tirant lo Blanc us espera. Som els nacionalistes valencians. 963879408.

Sóc professor d'una DIWAN (escola bretona) i escric i llig català. Envieu-me Informació sobre els Països Catalans, especialment de tema d'ensenyament: Gràcies. Joel Donnant-44, Hent Frinaoudour, Penc'hoad-F-22860 Plourivou Breizh/Bretanya - Estat francès.

El Call, la revista dels jueus dels Països catalans és a internet. <http://www.fortunecity.com/victorian/coldwater/252>.

Acaben d'editar-se els Evangelis segons sant Mateu, sant MARC I SANT LLUC, en versió interconfessional, en llengua catalana, en cassettes i CD. El seu preu per joc és de 3.000 ptes. Posteriorment s'editarà l'evangeli segons sant Joan. També hi ha editat tot el Nou Testament en Braille en llengua catalana, i edició interconfessional: Són 22 volums, i es poden demanar a Mn. Joan Magí, Parròquia de sant Pere i sant Pau, 43007 Tarragona.

Grups de llonguets, està molt interessat en crear una penya d'aficionats de l'equip de rugbi català USAP. Interessats cridar al 971 200 810. Lluís.

Ha nascut Correfoc!!! Una revista de literatura i Història catalanes. 64 planes 250 ptes. Col·labora-hi o fes-te'n subscriptor. Tlf. 971 200 810. Lluís.

A Ciutat estam creant el primer equip de rugbi català de Mallorca. Els Almogàvers. Interessants cridar al 971 200 810. Lluís.

Menorquines i menorquins! per dir prou a l'asserviment colonial espanyol, organitza't i lluita amb el Col·lectiu Independentista de Menorca CIM. Per rebre informació, escriu a CIM - Bústia Postal 24 - 07700 Maó.

Família de Mallorca cerca al.lota (Au Pair) pèr tenir cura d'un nin de 2 anys a partir de la primera setmana de desembre del 99, durant un període de 8 mesos. Cridat a partir de les 20'30 al 34/971 757 831.

BORSA DEL MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, véngui i en parlem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

Venc Harley Davison Heritatge Softail Clàssic. Modelo 95 matrícula IB 1995 BY. Tlf. 971820717.

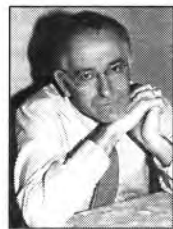
VENDES

Venc piano marca TLEYEL, un quart de coa, en bones condicions. Mig milió de pessetes. Tlf. 939 373 151.

Venc figures d'escaiola noves per decorar o policromar: àngels, betlems, fruites, flors... per lots o a la menuda. Trucau capvespres i vespres al 971 29 44 44.

Venc embarcació Borràs 640. Bon estat i bon preu. Tlf. 971 865 405

Venc solar de 1.200 m². A la barriada de Bellavista, a ses Cadenes de s'Arenal. 8 milions de pessetes. Tlf. 971 441 629 - 971 441 289.

Roca i Ferreras, primer apòstol del catalanisme

QUIM GIBERT, LLICENCIAT EN PSICOLOGIA

« Oi que moltes coses d'en Roca són com avui? », em deia en Toni Strubell i Trueta, autor de *Josep Narcís Roca i Ferreras i l'origen del nacionalisme d'esquerrres*. El nét de l'insigne Josep Trueta treu molt de suc de l'obra periodística d'en Roca, un pensador polític que va escriure més de mil articles als principals diaris de la Barcelona del XIX. Tant, que dona joc perquè els historiadors de la Catalunya d'ara rescatin de l'oblit un dels difusors més populars de la cultura independentista. Segons el seu biògraf, la llavor que deixarà en Roca serà "el precedent teòric per a la creació de la Mancomunitat de l'any 1917" i d'Esquerra Republicana de Catalunya l'any 1931.

Qui va descobrir aquest republicà d'esperit obrerista i agnòstic, però, fou Fèlix Cucurull. L'historiador Cucurull mai va arribar a passar en net la documentació que havia anat acumulant en 31 carpetes en els darrers anys de la seva vida. I per encàrrec de la família Cucurull, en Toni Strubell va assumir el relleu de la recerca. Arran de la volada que Fèlix Cucurull va veure en aquest defensor dels drets nacionals i del proletariat, l'historiador d'Arenys de Mar fou cofundador de l'Associació Josep Narcís Roca i Ferreras (bústia postal 9247, 08080 Barcelona) precisament perquè el missatge de l'eminent periodista i metge barceloní, en molts aspectes, encara és de rabiosa actualitat

Pocs gironins saben que Roca i Ferreras (1834-1891) té un carrer en el seu honor a Fontajau. Perquè els veïns d'aquest veral de torretes segurament també ignoren que l'esmentat intel·lectual és un dels pares del catalanisme d'avui. El seu és un nacionalisme "defensiu, amigable, fraternal, pacífic, emancipador, humanitari, social". I ho recalca una i altra vegada perquè consta-

tarà que hi ha un altre tipus de nacionalisme, a anys llum del que ell proclama, de caràcter "agressiu, bel·licós, orgullós, dominador, tibet, tirànic, instrument dels despotes". És per això que en Josep Roca se sentia molt i molt allunyat de la política tsarista en terra polonesa, de l'expansionisme anglès a Irlanda i Gal·les, de l'assimilació francesa de la Bretanya, de la uniformització espanyola de Cuba i dels Països Catalans. I, en contrapartida, lloarà el sistema belga d'estat, els cantons confederals suïssos, la valentia dels portuguesos de 1640 o dels hongaresos de 1848 en el moment d'emancipar-se dels imperis espanyol i austríac respectivament.

En aquesta línia, en Josep Narcís Roca s'adona que els catalans de 1714 no patien cap desídia ni cap servilisme davant el seu futur nacional. I en canvi els seus coetanis havien quedat empeltats d'una barreja de por i indiferència tramesa per la maquinària propagandística espanyola d'aleshores, que s'aprofitava de l'estat d'indefensió dels Països Catalans.

En Roca i Ferreras veu que la unitat d'Espanya és forçada i, per tant, perversa i artificial: centralisme, endarreriment intel·lectual, absolutisme, intolerància, manca de llibertats... I per postres, verifica que els mateixos espanyols s'adonen que som un altre poble, encara que es neguin a acceptar-ho.

En la seva tendra infantesa, en Josep Narcís Roca quedarà corprès en contemplar una munió d'obres armats, rere una barricada, cridant a favor de la independència. El bombardeig innecessari d'Espartero sobre Barcelona com l'enderroc de la Ciutatella, tampoc deixaran indiferent el vailet Roca i Ferreras. I és que s'estava covant la veu indòmita del catalanisme, de la qual encara avui hem d'aprendre. Ω

RECORDA
Quan hages llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent **EL PAÍS HO NECESSITA**

EP!!!
PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

TENNIS SON RIGO

Tennis
Futbol-sala
Hàndbol
Petanca
Cir. footing

Squash
Volei
Mini-golf
Tennis taula
Gimnàs

Final Avda. Son Rigo • Tel. 74 33 66
Sometimes • Palma de Mallorca

Zoldas

Carrer de Manacor, 121-C

Tel. 27 85 18

07007 Palma de Mallorca

el lleu de tots mereix un respecte
FORA FUMS!

 OCASO

AGENCIA EN INCA I LLUCMAJOR

Llorenç Llobera Salom
Agent Afecte Representant

Carrer Sant Domènec, 15, 07300 Inca (Balears)

Tel: 971 50 56 14 Fax: 971 50 38 38

SERVIAUTO ARENAL S.A.

SERVEI OFICIAL

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
Tel. 26 81 11 • Fax 74 32 77
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)

L'antifranquisme a Mallorca. VI LLIBRE (Les lluites dels anys setanta)

La lluita per la independència dels Països Catalans i la república en temps de la transició (I)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Tota la transició -canviar alguna cosa per a mantenir intacte el sistema d'explotació capitalista i la "sagrada unidad de España"- es va fer damunt els pactes entre els aspirants a sous i poltrones (especialment P"CE-PSOE) i el franquisme reciclat

Tota la transició -canviar alguna cosa per a mantenir intacte el sistema d'explotació capitalista i la "sagrada unidad de España"- es va fer damunt els pactes entre els aspirants a sous i poltrones (especialment P"CE-PSOE) i el franquisme reciclat (que, precisament, amb aquesta maniobra, volia continuar usufructuant del poder). Ho ha explicat a la perfecció Lluís M. Xirinacs en els tres llibres imprescindibles que edità Llibres del Segle (*La traïció dels líders*, volums I, II i III). Els llibres varen ser concebuts com una ajuda a la recuperació de la memòria col·lectiva del nostre poble i descriuen, de manera inèdita, les lluites clandestines d'aquells anys (lluites oblidades, silenciades, tergiversades per corifeus de la mistificació).

Particularment record com, a Ciutat, a les Illes, en aquells anys difícils, plens d'esperances i de lluites, era cada volta més complicada la lluita per l'autodeterminació dels Països Catalans, per la unitat sindical, per la defensa del socialisme o, simplement, per organitzar algun homenatge de solidaritat amb els familiars assassinats pel feixisme, en favor de la República. Murs de covardia, tones d'oportunisme i de claudicacions ho omplien tot. En les primeres manifestacions autoritzades -i en les no autoritzades també!- el servei d'"ordre" del P"CE s'encarregava d'estripar i retirar les banderes republicanes. Ara ja no era la Brigada Social del règim, la policia política, la Guàrdia Civil, els encarregats de blasmar contra els ciutadans que defensaven el dret de lluitar per la República (enfrent de la forma monàrquica d'Estat que ens imposaven els aspirants a sous i poltrones). No, ni molt manco. Ara, militants carrillistes ensiniscats

En Llorenç Febrer (primer a la dreta), que a Menorca era membre de la direcció de l'OEC, organitzà, juntament amb una delegació de les JEC d'aquella illa, així com amb altres forces d'esquerra (republicans independents, PCI-Menorca, PTE i PSOE), un nou acte d'homenatge als republicans afusellats per la dictadura feixista de la burgesia.

trats per les respectives direccions s'encarregaven de la feina bruta de lluitar contra la República. Record a la perfecció les llàgrimes dels vells militants republicans en veure com "els nostres" -el carrillisme illenc- s'encarregaven de la feina que, durant quaranta anys, havia fet, a sang i foc, *Falange Española*. Era demencial comprovar, en la pràctica de cada dia, aquesta venda dels estalinistes espanyols -el P"CE- de les més grans tradicions democràtiques del poble treballador al franquisme pel plat de lleties d'uns seients en el Parlament, per un cotxe oficial, per a poder trepitjar les catifes dels salons oficials, prendre cafè amb els botxins de la guerra civil i de la llarga postguerra.

El carrillisme, la socialdemocràcia finançada per la banca alemanya i l'imperialisme ianqui, esdevenien així els més poderosos enemics d'un autèntic profundament democràtic, els enemics més aferrissats de l'autodeterminació de Catalunya

Alguna vegada, per allò de "quedar bé" amb algun sector popular, i després que MCI, OEC o PSM ens haguéssim cansat d'anar darre de l'acció, PSOE i PCE s'ave-

nien a fer alguna activitat conjunta: celebrar quasi d'amagats un aniversari de la proclamació de la República, posar un ramell de flors a les fosses comunes on va ser exterminada l'avantguarda nacionalista, socialista, republicana, anarquista o comunista de les Illes. Tot ho feien d'una forma miserable, anant a contrarcor als actes que l'esquerra revolucionària muntava (i no a tots!). La majoria de vegades no hi compareixien i quan venien (poques vegades) era per a dir als familiars dels represaliats, als joves militants revolucionaris de les Illes, que tot allò era molt romàntic, molt utòpic, però que s'havia d'anar deixant de banda, oblidant, ja que no tenia sentit, en una Espanya unitària, capitalista i monàrquica, provar d'anar contra els pactes signats amb els franquistes reciclats. El carrillisme, la socialdemocràcia finançada per la banca alemanya i l'imperialisme ianqui, esdevenien així els més poderosos enemics d'un autèntic profundament democràtic, els enemics més aferrissats de l'autodeterminació de Catalunya, Euskadi i Galícia, els agents -ben pagats, evidentment!- d'una monarquia imposada que no havia estat sotmesa a un referèndum popular (per a saber si el poble optava per la monarquia o per la república).

Dins el camp de la lluita per ser-

var la memòria història de l'esquerra caldria destacar l'acte que, pel setembre de 1977, impulsà l'OEC de Santa Maria del Camí. Acte organitzat per a recordar els republicans afusellats en el cementiri del poble i, especialment, la mort del que va ser batlle de Búger i diputat provincial (de 1931 a 1936): el company Joan Alemany Villalonga. Ens costà molt arrancar aquell senzill homenatge de recordança als nostres. Després de moltes anades i vingudes, de vèncer tota mena de resistències i emperòs, finalment, l'esquerra (PSM, OEC, MCI, les JEC, PTE...) pogué contar amb la presència del PCE i del PSOE, amb membres de l'OCB (Obra Cultural Balear) i del Congrés de Cultura Catalana i de nombrosos entitats ciutadanes. Aquell matí (el 26-IX-1977) s'hi ajuntaren més de dues-centes persones que reteren aquell homenatge emocionat a qui havia estat l'ànima de l'esquerra a Búger i la seva comarca en els anys de la República. Una néta del batlle afusellat pel feixisme s'encarregà de col·locar la placa que els organitzadors havíem portat i, emocionada, amb llàgrimes en els ulls, digué: "Padri, quan t'assassinaren, jo encara no era aquí i, amb tots aquests anys de silenci no havíem pogut venir a posar una làpida...". Les llàgrimes i l'emoció continguda no la deixaren continuar. També hi parlà Joan Nadal, batlle de Bunyola en temps de la República, que, miraculosament, es salvà de la repressió. Joan Nadal volgué aprofitar aquell moment tan ple de sentiment i records envers els millors homes i dones que ha donat la nostra terra d'ençà les Germanies (els homes i dones assassinats per la reacció, a

les Illes) per recordar tots els desapareguts, víctimes de l'irracional odi del feixisme a tot el que era progrés i cultura.

El moment més àlgid de l'acte fou, després de la lectura d'un comunicat en favor de la República, de l'OEC, fou quan els joves de les JEC (les Joventuts d'Esquerra Comunista) desplegaren, enmig d'un silenci de respecte i admiració, la bandera republicana i, visiblement commogut, un dels joves santamariers prometé -en nom de les JEC- servir per sempre la memòria dels antifeixistes mallorquins.

Finalment, per acabar l'homenatge, es llegí una carta -aleshores ja estava malament de salut- de l'històric dirigent del PSOE, Andreu Crespi. L'Agrupació Socialista de Santa Maria del Camí tancà l'acte recordant els amics del dirigent republicà assassinat per la reacció que, per l'avançada edat, no havien pogut anar, aquell matí, a Santa Maria per participar, com hauria estat la seva voluntat, en l'homenatge als republicans afusellats en el cementiri.

En els retalls que m'envià Llorenç Febrer es veu l'al·lota de les JEC (Joventuts d'Esquerra Comunista de Menorca) en el moment de deixar els clavells rojos damunt la fossa comuna on reposaven les restes dels assassinats per la dreta antiesquerrana

Amb el temps l'OEC esdevingué l'avantguarda d'aquest tipus d'homenatges (una forma de provar de servir la memòria de la lluita antifeixista del nostre poble). En els meus arxius encara guard, com un inapreciable tresor, els retalls

MATERIALES PARA LA CONSTRUCCION

Ca'n Mari, s.l.

Carretera Manacor, 403
Tel. 971 42 83 00
Fax 971 42 86 61
07198 Son Ferriol
PALMA DE MALLORCA

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA VI LLIBRE

de M. López Crespi

Cada quinze dies a L'ESTEL (d'agost de 1999 fins a l'agost de l'any 2000)
Per demanar números endarrerits, telefona al 971 26 50 05

En els retalls que m'envià Llorenç Febrer es veu l'al·lota de les JEC (Jovenuts d'Esquerra Comunista de Menorca) en el moment de deixar els clavells rojos damunt la fossa comuna on reposaven les restes dels assassinats per la dreta antiesquerrana.

que, des de Menorca i d'altres indrets de les Illes, m'enviaven els companys de l'organització. Com a membre del Consell de Redacció de la revista dels comunistes de les Illes (*Democràcia Proletària*) i del nostre òrgan federal (*La voz de los trabajadores*) jo m'en-carregava de fer els corresponents resums informatius per a aquestes publicacions i moltes altres. Record ara mateix les cròniques enviades a les nostres publicacions d'Astúries (*El comunista*), d'Aragó (*Surcos*) dels Països Catalans (*Lluitem*), etc.

En Llorenç Febrer, que a Menorca era membre de la direcció de l'OEC, organitzà, juntament amb una delegació de les JEC d'aquella illa, així com amb altres forces d'esquerra (republicans independents, PCI-Menorca, PTE i PSOE), un nou acte d'homenatge als republicans afusellats per la dictadura feixista de la burgesia i en commemoració de la instauració de la Segona República. El 14 d'abril de 1978 pagaren una esquila en el diari *Menorca* recordant "tots aquell menorquins que, aquí o a l'exili, perderen la vida

pels seus sentiments republicans". El periodista Joan C. de Nicolás en va fer una crònica de dues pàgines en el mateix diari informant que: "el dia 14 de abril [de 1978] se celebró, en un local de la calle del Carmen de Mahón un acto recordando a aquel otro 14 de abril de 1931...". I els actes en record del republicans represaliats per la reacció continuaren, com molt bé informa el periodista abans esmentat, dia 15: "...a las 4,30 de la tarde se celebró una concentración en el cementerio Municipal de Mahón, previamente a la celebración de una emotiva ofrenda floral ante la tumba de destacados dirigentes de diversos partidos políticos y la fosa común de los republicanos represaliados... sobre la que se depositaron dos ramos de claveles rojos por miembros de la OEC y de la CNT".

En els retalls que m'envià Llorenç Febrer es veu l'al·lota de les JEC (Jovenuts d'Esquerra Comunista de Menorca) en el moment de deixar els clavells rojos damunt la fossa comuna on reposaven les restes dels assassinats per la dreta antiesquerrana. Ω

Lluny dels silencis

En la recerca de sorolls constants i aguts s'hi esmercen tota mena de medis. Necessitem constantment aquest imperatiu pertorbador. Sols els sords en queden físicament exclosos, i per això, segurament 'senten' el món de manera tan diferent. L'expressió del seu rostre així sembla evidenciar-ho. Uns altres, sense la incapacitat física, són aquells que saben viure contents escoltant les seves pròpies pulsacions. Úniques i diferents, pausades i rítmiques. Són les millors. Requereixen, no obstant, l'ancestral art de la interiorització i la contemplació. Tot ésser humà esta dotat d'aquesta possibilitat.

El silenci és un mirall que no amaga res. Sovint, pels adolescents, una lluita infinita per autodefinir-se. Pels adults, un exercici implacable d'autocrítica. El silenci és sorollós fins fer trontollar tots els esquemes personals. En el silenci, brolla tota la complexitat psicològica de les persones d'avui. I, tot recomença. Sense silenci difícilment es destil·la tot el contingut de la dignitat humana. Tanmateix, aquesta roman inatacable però afeblida en el brogit mediàtic i polític permanent.

La lluita per l'audiència i la influència mediàtica suposa aguditzar l'enginy psicologista dels qui concreten la programació. En el cas de 'Gran Hermano', polèmica proposta per violar la intimitat personal, no sols sorprèn l'afany tècnic d'un important grup de professionals sinó el desorbitat nombre de 'voluntaris' de tota condició disposats a participar-hi. La intel·ligència humana al servei d'un fi polèmic, difícilment ètic i, per mi, clarament immoral. La creativitat humana al servei de l'erosió de la pròpia configuració humana, necessitada indiscutiblement d'intimitat i de protecció.

En el debat mediàtic, com la mateixa opinió que ara mateix aboco, per gaudi de la seva lectura, estimadíssim lector; s'afirma que 'tot és relatiu'. Tots els punts de vista són bons i suposen l'ampliació de les crítiques i les reflexions. Jo afirmo que no és cert. Si no que és categòricament fals. Hi ha moltes coses que no són 'relatives'. Una d'elles, sens dubte, la vulneració de la dignitat humana. Cap persona pot

ésser objecte de mercadeig ni tractada com un objecte. Ni tant sols sota l'èmfasi de la seva infosa tolerància.

Sense màscares, sense escenes, sols hi ha una família humana. I, tanmateix, la prodigalitat de disfresses no fa sinó accentuar la quimera per tantes oportunitats perdudes. Com una lluita sense sentit, estèril i condemnada a una fi de por. La darrera il·lustració podria ésser la dels milers de ciutadans catalans i espanyols disposats a ésser candidats de 'Gran Hermano': imbuïts pel desig d'una catarsis impossible volen sotmetre's a un paroxisme delirant per satisfer un mon foll.

Només hi ha un combat útil, com manifesta Jacint Verdaguer a 'En defensa pròpia': el d'un mateix envers les pròpies limitacions. I, una sola victòria, com declara Joan Sales a 'Incerta glòria': la total acceptació del propi ésser. En aquest sentit, no puc treure ni posar res de la prosa d'ambdós escriptors, i de fet, aquest article no és sinó un miratge de la seva lectura. La qual goso compartir sense altre pretensió que la descrita.

Callar enmig d'una discussió sense sentit sembla una aposta meditada. Políticament, podria tenir la seva translació en l'abstenció electoral. Sense referents sòlids la discussió està a l'entorn de matisos i no davant d'idees fortes. Resta el dubte de si hi ha una sola mena de silenci. De si totes les abstencions tenen el mateix sentit. Callar per callar significa la mateixa cosa, però òbviament, segons les circumstàncies te conseqüències diferents. Popularment, esta estès allò de 'qui calla atorga'. Certament que és així. El qui calla s'atorga a ell mateix la independència envers el discurs dominant i l'autonomia per madurar una resposta diferent. Aquesta també podria ésser l'acció anònima dels milers de ciutadans que no acudiren a les urnes: sentir-se lliures per, tal vegada, construir una altra societat. Una societat encara per pensar. Al cap i a la fi, la reflexió lluny dels silencis no és possible. Ω

Llorenç Prats-Sagarra és Editor-adjunt de 'Catalunya Campus' lloprats@teleline.es

Urgeix establir un règim democràtic sobre la base de l'autodeterminació

El règim de la monarquia. La situació de violència extremada que amenaça totes les conquestes democràtiques i socials, les tensions i conflictes que minen la convivència entre els pobles, son el resultat de vint anys d'estat monàrquic de les autonomies. Fou d'on partí el negar el dret dels pobles a l'autodeterminació. Després, la regionalització, impulsada des de Brussel·les, combina la negació de la sobirania de les nacions i els estats amb la corrupció de les subvencions i la competència per atreure les multinacionals garantint-los el dret de sobreexplotar i destruir...

A on arribarem, si no aturam tot això?

Ja està be. Cal tallar. Establir un altre règim, democràtic, que permeti la unió lliure dels pobles sobre la base de l'autodeterminació.

La institució monàrquica com a tal, té dues significacions: per una banda és el cap de totes les institucions antidemocràtiques heretades del franquisme. D'altra banda, és la institució promoguda per les potències mundials per tal d'evitar la democràcia després de la mort d'en Franco, per a sotmetre-nos a la OTAN... I no oblidem que en primer lloc d'aquests plans està el de fer rebentar tots els estats i nacions d'Europa per tal que les multinacionals puguin saquejar-nos sense problemes.

Pere Felip i Buades

PASTISSERIA
Ca'n Miquel
Antic Forn de Porreres
General Riera, 36 - Tel. 206414 - Palma

CIUTAT

Fa 9 anys que n'Agustí Diaz Carrió és el director de l'Acadèmia Carrió al carrer de Miquel dels Sants Oliver de Ciutat. Prepara oposicions per a organismes oficials. Tel. 971 458 312

Fa 40 anys que en Pep Miró de Felanitx és armador i majorista de peix. Els seus mariners surten cada dia de bon temps amb la seva barca Mirmes que esta amarrada al Moll de Ciutat. Son pare, en Toni de cas Xisquet va fundar aquesta empresa l'any 1930. Tel. 971 732 334

Fa 27 anys que en Guillem Torrents de Maria de la Salutés representant de sabaters: la marca Salamera de Salem a València, Payoca Internacional d'Elx, de Chicas de la Rioja, Shoes Basilio de Calahorra... Tel. 666 534 801

Fa 10 anys que advocada Caterina Font i el seu marit Jaume Bibiloni dirigeixen la Immobiliària ISBAQ a l'Avda. Argentina, 34 de Ciutat. També tenen assessoria fiscal, laboral i jurídica. Tel. 971 286020

CIUTAT

Fa un any que na Margarida Selleres ha obert la botiga de pell i complements ELLES a l'Avinguda Argentina de ciutat. Tel. 971 280 790

Fa 10 anys que en Ferran Gelabert regenta el Taller Gràfiques Pons al carrer Dàmas Calvet de Ciutat de Mallorca. Tel. 971 737278

La jove biòlega Immaculada Massutí, una de les militants més ben plantades del PSM.

N'Isidre Fortesa, antic dirigent del MCI, amb sa dona, sa cunyada i els al-lots va recordar vell temps que no tornaran. Tel. 971 700 317

La tarda més vespertina

Les nits electorals ens donen moltes sorpreses. Les seqüències de reaccions en directe i la transcendència de les conseqüències són les principals raons. La fi d'una campanya electoral i la titularitat del poder polític es concentren en el transcurs vespertí de la celebració democràtica.

La reflexió sobre els temes de fons queda postposada per ara. Podria iniciar-se amb les següents preguntes: 'Si l'Espanya que entén Catalunya' dimiteix on queda el seu compromís? Si CiU ha estat soci actiu del PP, perquè no se n'alegra de la seva clamorosa majoria absoluta? Si CiU ha maldat per la construcció d'Espanya perquè no ho fa per la dels Països Catalans? Com poden Serra, Corbacho o Obiols erigir-se en reformadors d'un fracàs anunciat? Si els fills dels líders del PSOE estaven esquiçant no indica això la farsa que mantenen els seus pares?

El resultat de CiU com tercera força política de l'estat és evident. Però, una vegada més, aquesta opció del catalanisme polític resta subjecte a una tenalla ideològica i estratègica. Hi ha dues opcions. La primera consisteix en col·laborar intensament dins el conjunt governamental espanyol. Davant d'un PP regionalista, si CiU no s'integra dins la política de govern és incapaç de rendibilitzar els seus afanys negociadors. Les postures moderades del PP envers la llengua catalana o la seva decidida aposta per la defensa del teixit industrial català, poden suposar la fi d'una manera d'entendre CiU. És una postura pos-

tissa i 'òrsida'. Els polítics catalanistes que s'hi prestessin, botiflers d'escàndol, demostrarien poca sensibilitat i menys educació. Alguns en dirien, simplement, traïdors.

L'altra opció és el trencament polític pel sender tranquil de la sobirania nacional. Una ruptura democràtica per la via d'una coherència inatacable. Com la del PNB. Fidels a una sola nació i en combat contra l'assimilació. Dialogant per denunciar la irrellevància nacional dels qui, tal vegada, reneguen dels seus orígens com els casos Borrell, Piqué, Vidal, ... I, es que, el "se quiera o no se quiera, Cataluña es española" no fa si no evidenciar la mala consciència del espanyols, enduts per la cobdícia colonial envers la nostra terra. Ells, els espanyols, si són plenament conscients de tota la magnitud de la catalanitat. I, per contra, els Serra, Borrell, Piqué, ... o altres inmisericordes catalans, mentrestants desviuen en fer punts i mèrits per ingressar en el regim de l'espanyolitat. I, per dissort seva, mai ho aconseguiran, tot i que potser hi sacrificaran tota la seva vida, personal i familiar.

Els catalans no tenim alternativa. Sols podem treballar per la nostra llibertat i continuar esperant una nova ocasió en la història que ens faci justícia. La nació no sols ens fa si no que ens dona l'oportunitat de treballar per ella. I l'estat espanyol és un mosaic variat de gents al servei de causes similars. Com Jordi Pujol va aclarir la nit electoral, per cinquena vegada s'ha demostrat la plurinacionalitat de l'estat:

el manteniment i creixement de forces polítiques d'arrelament popular com els grups CiU, PNB, BNG, Xunta Aragonesista, CC, ... demostren la vitalitat i existència d'aquestes diverses nacions. Però si el descabdellament del procés basc ja s'ha iniciat d'una manera molt decidida, en el nostre cas la paràlisi és total. La complicació del necessari relleu generacional, les dificultats d'identificació social, ... pel que fa a CiU i la lenta recuperació d'ERC, incapaç ara per ara de vertebrar-se a nivell municipal, mancada de quadres i dirigents preparats, frena el treball polític sobiranista.

Però si com sembla la plutocràcia socialista al servei d'importantes empreses o grups de comunicació, Serra-SoleTura-Corbacho-Iceta-Siurana, perd de manera implacable la seva legitimitat entre la militància, el procés polític català consistirà, més o menys, com el de IC envers IU. El PSC, apalancat decididament per Ciutadans pel Canvi, quedarà atrapat entre la seva base social i els dictats del PSOE. I, havent dimitit "l'Espanya que entén el PSC" els 'autodeterminaran' per activa i per passiva. Llavors, la política catalana canviarà molt. Tant que no podem si no imaginar el millor pels Països Catalans. Per llavors, ja ho explicarem amb un renovat projecte nacional, segurament sense fronteres interiors ni inútils pèrdues d'energia. Ω

Llorenç Prats-Sagarra és Editor-adjunt de 'Catalunya Campus' lloprats@teleline.es

8 de Març dia de la dona treballadora

Manifest llegit a l'acte convocat per Maulets, Esquerra Republicana, Bloc d'Estudiants Independentistes i Alternativa per Mallorca.

Si a algú de tots els que som avui aquí encara li queda un mínim de memòria històrica -un mínim que l'actual sistema educatiu encara no hagi pogut eliminar- recordarà que el 8 de Març de 1908, 129 treballadores foren cremades vives per ordre del seu patró. Totes elles es trobaven en vaga de fam per reivindicar una millora en les seves condicions com a dones i com a treballadores.

Som a l'any 2000 i no han canviat massa coses. El present continua essent d'opressió i discriminació per a les dones. Per què? Perquè així el seu sistema funciona, i el capitalisme i el patriarcat segueixen vigents. Ens volen fer creure que la lluita ja no és necessària, que ja s'han assolit uns determinats objectius. Però hem de ser conscients de la necessitat de desprendre'ns de la ideologia dominant que fa les persones submissives i passives. Hem d'acceptar la nostra condició de dones, catalanes i revolucionàries, i començar a actuar com a tals, tot desobeint aquells que ens manen treballar per quatre pessetes en precàries condicions, aquells que ens diuen quan hem de parir, aquells que decideixen sobre si el nostre cos entra o no dins els cànons de bellesa. Hem de dir prou

i defensar la nostra condició de dones, que no és altra que la nostra condició de persones. Així, per tal d'aconseguir el nostre objectiu (la no discriminació efectiva), i per a que el 8 de Març deixi de ser una jornada de lluita, cal una presa de consciència per part de tota la societat, però molt especialment de nosaltres mateixes.

Emperò, avui ens trobam aquí no tan sols per denunciar la situació de discriminació i opressió que patim les dones i per recordar les companyes assassinades, sinó també per homenatjar Maria Mercè Marçal, lluitadora pels drets de les dones i del nostre poble, a més de reconeguda escriptora.

D'ella són els versos:

A l'atzar agraeixo tres dons:
haver nascut dona,
de classe baixa
i de nació oprimida.
I el tèrbol atzur
d'ésser tres voltes rebel.

Així, com a acte simbòlic procedirem al canvi de nom de la Plaça General Weyler, que ha passat a la història com a l'inventor dels camps de concentració, pel de Maria Mercè Marçal. Ω

CRÒNICA POLÍTICA DE LA TRANSICIÓ

La preautonomia balear (I)

En aquella pàgina del diari hi havia informació damunt la reunió del famós Pacte Autòmic. Quan vaig veure, retratats en el diari Baleares (3-XI-77), els meus companys Mateu Ramis, Antoni Mir i Margarida Chicano Sansó al costat de Fèlix Pons i Emilio Alonso, juntament amb destacats polítics d'UCD, vaig pensar: "Què estam fent? Donant credibilitat nacionalista a la dreta centralista de sempre". Vist amb la perspectiva que donen els anys, allò, aquella foto històrica, semblava una repetició de les famoses reunions del tipus dels inútils muntatges del PCE (Junta Democrática, per exemple), que només serviren per a donar credibilitat democràtica a partits provinents del feixisme i a personatges que mai no s'havien vist en la lluita per la llibertat.

Al costat de na Margarida Chicano i en Mateu Ramis, per arrodonir el fet, n'Isidre Forteza i en Miquel Àngel Riera, de MCI, encara donaven més credibilitat al muntatge.

Que els meus dubtes -quant a l'efectivitat, per a la lluita nacional, de donar imatge de nacionalista a qui no ho era- no anaven errats, ho demostra aquest comentari d'Antoni Nadal i Roberto Mosquera, en el començament del seu llibre El procés autònim balear (1976-1987) (pàg. 17): "...en realitat [amb les negociacions vers l'autonomia], els gran vençuts van ser els partits autòc-

Primeres reunions del Pacte Autòmic. D'esquerra a dreta: Margarida Chicano Sansó i Mateu Ramis (OEC); Isidre Forteza i Miquel Àngel Riera (MCI). També hi són presents Emilio Alonso i Fèlix Pons (del PSOE) i Miquel Duran (UCD), entre d'altres.

tons, un fet que pot indicar quina consciència política tenia el poble que es va acostar a les urnes".

Malgrat les contradiccions que amb certes punts de la nostra política significava donar suport al Pacte Autòmic (que fou signat a Ciutat pocs dies abans de les eleccions de la reforma [4 juny de 1977]), el cert és que aleshores ja ens començava a colpejar durament la campanya de criminalització desencadenada per la reciclada burgesia franquista, la socialdemocràcia i el carrillisme.

A mesura que s'acostaven aquestes primeres eleccions pactades entre "oposició" i franquisme reciclat (UCD), augmentaven les pressions en contra de l'esquerra revo-

lucionària -que no seríem legalitzats, havent-nos de presentar a les eleccions com a agrupacions d'electors, sense poder utilitzar el nom ni els símbols dels nostres respectius partits. No foren legalitzats, entre d'altres: l'OEC, el PORE, el MCI, el PTE, el POUM, AC, etc. Per altra banda, les detencions constants per part de la Brigada Social i la Guàrdia Civil augmentaven sense aturar. A Mallorca, cada venda pública de les nostres revistes (Democràcia Proletària, Revolució, La Voz de los Trabajadores, Mallorca Obrera, etc) finia amb els que havíem sortit al carrer tancats a comissaria. Igualment augmentaven les provocacions per part dels grups d'extrema dreta (hi

hagué assalts feixistes als nostres locals. En el que teníem a la Plaça d'Espanya feren escorcolls, rompent el pany de la porta).

El PCE, servil davant les forces monàrquiques, no sabia fer res més que atacar l'esquerra revolucionària a tots els mítings i assembles on intervenia. Les acusacions de "trotsquistas, izquierdistas o maoistas que hacen el juego al fascismo" no aturaven.

Aquesta criminalització de l'esquerra revolucionària per part de la direcció carrillista -especialment per part dels Manolo Cámara, Pep Vilchez i CIA- queda reflectida en el llibre de l'historiador Antoni Nadal El 1er de Maig a Mallorca (1937-1989) (pàg. 37), quan deixa

constància de la repressió contra l'OEC i les Comissions Obreres Anticapitalistes i Plataformes: se'ls prohibí de parlar en la festa del Primer de Maig -permesa per les autoritats de la reforma en el bosc del castell de Bellver. Diu Antoni Nadal: "...l'organització Comissions [Comissions Obreres Anticapitalistes] i Plataformes Anticapitalistes va ser exclosa del programa d'intervencions en el mítings pel seu caràcter assembleari". Vet aquí on arribava la "defensa de la democràcia" practicada a Mallorca pels dirigents carrillistes. Record a la perfecció l'odi contra el moviment obrer no controlat pel carrillisme que traspuaven els crits de Manolo Cámara i Pep Vilchez en contra dels revolucionaris. N'Albert Coll, n'Aina Gomila, en Guillem Coll i molts d'altres dirigents obrers, honests revolucionaris i comunistes, provaven calmar -a la vista de tothom- l'histerisme carrillista en contra dels nostres companys del front obrer. Fins i tot, hi intervingué en Miquel Tugores, del PTE. No hi va haver manera. La direcció carrillista no va permetre la intervenció, en aquell Primer de Maig, dels treballadors i treballadores que defensaven la democràcia directa, les assembles i la seva posterior coordinació, la unitat obrera enfront la divisió sindical, la República Federal, el dret d'autodeterminació de les nacions de l'Estat... Ω

Miquel López Crespi

Entre altres coses, una llengua, per a semblar viva, ha de créixer.

Qualsevol llengua que durant un cert període de temps no presenti cap símptoma d'estar viva, té garantit el certificat de defunció en les enciclopèdies, i un enterrament de tercera en l'atapeït cementiri de les llengües mortes.

Una llengua que creix és una llengua viva, i eliminar-la exigeix la voluntat metòdica de matar-la.

La història és plena de llengües. L'assassinat més bàrbar és el genocidi, que consisteix a criminalitzar, destruir i exterminar els suports i els usuaris d'una llengua.

És un mètode que taca per sempre, però té l'avantatge de la impunitat. Malgrat que el genocidi sigui un crim que no prescriu, mai cap genocidat no ha estat rescabalat per cap genocida.

Un altre mètode molt més sofisticat, que gairebé no embruta, perquè la substància assassina es dilueix en la història, és el mètode del bilingüisme. Consisteix a emmetzinar l'essència d'una llengua mitjançant la confusió absoluta de les ments dels parlants. L'enverinament comença amb una intoxicació: es confon el poliglòtisme amb el bilin-

Genocidi i bilingüisme

PER XAVIER COROMINA

güisme, és a dir, la virtut dels poliglòts de parlar dues o més llengües s'utilitza per a amagar a la ciutadania la malaltia dels bilingües, que és la d'aquells individus que, en el seu procés per a esdevenir persones, han format la seva ment amb una llengua híbrida de la corrupció d'altres llengües. Són aquells que entre nosaltres parlen el català o el castellà, depenent del grau d'infecció diglòssica, que és un símptoma evident d'intoxicació i que consisteix a atorgar més importància a una llengua que no pas a una altra.

Perquè aquest mètode tingui

una eficàcia completa, cal condicionar adequadament les víctimes.

Aplicant la màxima que el pacient, per a guarir-se, s'ha de reconèixer malalt, els partidaris del bilingüisme inicien una intoxicació paral·lela que té com a objectiu immersir els parlants en un sistema ideològic que afavoreixi la ingestió del preparat letal.

Així com no hi ha cap animal que se'n vagi a l'escorxadador per pròpia iniciativa, cap persona no renuncia al seu sistema ancestral de transmissió de coneixements sense presentar resistència. Per estalviar reac-

cions francament desagradables, els estratègics del bilingüisme inseixen un neologisme semàntic entre els parlants.

El concepte de globalització com a totalització, com a consideració d'un tot, prescindint de les parts que el formen, és relativament nou. No va entrar en els diccionaris fins ben enllà de la dècada dels noranta, de mil nou-cents noranta, vull dir. Abans s'utilitzava el terme internacionalització per a designar la

necessitat d'esborrar fronteres o eliminar aranzels amb vista a aixamplar el mercat. Ara, a través de la globalització dels mercats, es tendeix a l'homogeneïtzació dels consumidors posant edulcorants a les ideologies i addicionant el ridícul a la vindicació de les diferències.

El còctel no és gens explosiu, com poden comprovar totes les persones que qualsevol dia de festa nacional tinguin la voluntat de repassar les estadístiques i sumar resignadament el percentatge d'espalsans i catanyols que comparteixen en pau i eternitat els revolts mal peraltats de les nostres carreteres. Ω

Llengua Nacional.

Palma Lux

Rètols Luminosos

Casa fundada l'any 1958

Tel. 971 293 355 - Fax 971 293 103
Ausiàs Marc, 4 - 07003 Ciutat de Mallorca

COMARQUES GIRONINES

Fa 20 anys que na Marienn Jensen de la Bèlgica Flamenca regenta l'Òptica Closa Fusté a Besalú, també te sucursal a Banyoles. Tel. 972 590 914

Fa 12 anys que na Cristina Erill regenta la Fleca d'Argelager, un poble de 400 habitants entre Besalú i Olot. Tel. 972 687 549

N'Olga Reig és l'encarregada del Restaurant Petita Selva a Tortellà. Recomanava les verdures a la brasa, les alberginies, els peus de porc... Despatxa menús a 1000 ptes. N'Olga és nascuda a Mallorca i te casa a Banyalbufar.

Fa un any que na Begonya Sevilla i en Jordi Segura regenten el Restaurant can Rafel a Santa Pau. Aquest lloc és El Cau del Trabucaire, en Rafel Sala, alies Planesdemunt, qui fou cap dels trabucaires a la darrera guerra Carlista. Se menja a la carta per una mitjana de 3000 ptes. La millor cuina de la Garrotxa. Tel. 972 680 202

Fa 20 anys que n'Antoni Buch fa escultures en fusta a Santa Pau. Tel. 972 680 015

Fa 25 anys que en Miquel Sargatal regenta la Carnisseria Can Mià a Santa Pau. És especialista en botifarra d'ou i botifarra negra. Tel. 972 680 053

Na Carme Plana a qui veiem amb son Pare Pere Plana, és la cinquena generació de botiguers de la botiga can Pere a Santa Pau. Els seu rebesavi Pere Plana la va fundar l'any 1868. Tel. 972 680 004

Fa 17 anys que en Jesús Pont i Col·decarrera amb els seus pares Jaume i Margarida regenten el Restaurant cal Sastre a la plaça Major de Santa Pau. Cuina casolana i de mercat. Se menja a la carta per unes 4000 ptes. A la casa pairal de cal Sastre, (el sastre del Poble) tenen un hotel de tres estrelles amb capacitat per a 20 persones. La mitja pensió val 9.250 ptes. Tel. 972 680 411

LLIBRES QUE CAL LLEGIR

PER VICENÇ CALONGE I GUSTÀ

Record de Praga

Record de Praga és un llibre madur d'un poeta que ha fet de la paraula el seu ofici

Record de Praga? No serà eixa ciutat sols una excusa que l'autor utilitza per fer còmplice el lector, per crear un referent, abstracte o no, pel qual l'ésser de qualsevol ciutat o poble pot veure's identificat? Per què no Record de Palma, o de Girona, o de sa Pobla?

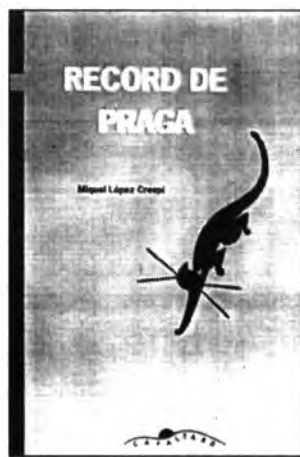
I començ fent aquesta dissertació sobre el títol del llibre ja que aquest està construït des del somiejar, des d'una incerta realitat que frega amb el deliri. Aquesta combinació provoca la creació d'un edifici prou complex i colpidor, una atmosfera que barreja el cos físic de la pluja amb una mena de teranyina que podria ser la boira.

Record de Praga no és una col·lecció de poemes, sinó que és un llibre de poemes, car té unitat d'estil i de veu, també coherència i, a més, respon a un projecte determinat, és a dir, apunta a un objectiu o objectius concrets.

La unitat d'estil i de veu és evident. La figura retòrica per excel·lència és la metàfora. Aquesta domina la major part dels poemes, són metàfores dures, que fan mal, sense concessions.

D'altra banda, la construcció de l'edifici, llevat dels quatre o cinc darrers poemes, es fonamenta, majoritàriament, en la utilització de dos camps semàntics prou definits. El poema titulat **Hereu del dolor** n'és un clar exemple, on sintagmes com torres, arcs de pedra, catedral gòtica, absis, portal, conviuen amb una presència del nucli familiar: home, fills, dona, pare, espòs. Aquesta comunitat provoca grandesa i tendresa alhora, fet que esbucant-se, ens deixa nafrats de cos i fins i tot d'ànima.

Una altra característica del llibre és l'aparició gairebé constant d'un vocabulari musical: arpegis, danses, instruments en general, es donen la mà en molts dels poemes. Aquests referents musicals, contrastats amb el sentiment de derrota que impregna tot el llibre, creen

uns sons devastadors, uns sons que l'autor, encara que conscientment vençut, transforma alquímicament en la veu del poble, d'una gent, la seva, que calla. El poeta sap que l'única cosa que pot fer i fa és donar testimoni del temps que li ha tocat viure. I denuncia, i s'enfada, i enyora aquells temps d'infantesa i d'amor. Així els poemes pullulen entre la ràbia per tanta injustícia, fins i tot la televisió és utilitzada com a mitjà, i aquests records d'infantesa que, en comptagotes, es vessen melangiosament. La preocupació pels éssers estimats, pels éssers oprimits en tot temps i circumstància, fa que el poeta se sàpiga

germà, i per això mor també amb l'home que cau enmig de la plaça, amb l'home que és catedral gòtica, amb l'home amb robins de sang en el pit.

Endevín, a **Record de Praga**, imatges esgarriades: presoners pujant als camions que són cambres mortuòries; presoners dirigint-se als camps de concentració; cançons de guerra; morts estimats que produeixen camps deshabitats; esclaus en temps dels faraons i, per què no, en l'aigua de l'ara, etc.

Record de Praga és un llibre madur d'un poeta que ha fet de la paraula el seu ofici, d'un poeta que confon, es confon, i deixa confondre's, entre el somiejar i la terra. Tal vegada la idea que circula pel llibre sigui quelcom semblant a la de Calderón de la Barca en la seva obra de teatre **La vida es sueño**. Quina és la realitat? Jo, o el jo del mirall? Somiar en el dormir o caminar en el viure?

Miquel López Crespí ho té clar, claríssim. És una veu que lluita per ser escoltada, una veu que desitja despertar-nos, un home que si no tingués veu i escriptura se les inventaria. Miquel López Crespí sap quin és el seu camí, quina és la seva aportació, i això, en uns moments en què la desorientació ocupa el primer lloc a les nostres vides, és la seva virtut principal. Tots hauríem de saber trobar l'espai, petit o gran, que ens pertoca ocupar amb el nostre esforç. Seríem més feliços. Ω

XI Setmana del Llibre en Català

Josep Melià, Miquel López Crespí i Biel Majoral en la XI Setmana del Llibre en Català

Com cada any s'inaugurà, al Recinte Firal de Ciutat, l'XI Setmana del Llibre en Català. El misser **Josep Melià** (juntament amb el cantautor **Biel Majoral**) reivindicaren una societat totalment normalitzada en què "l'ensenyament de les Illes balears amb vista a un futur pròxim i llunyà sigui, com sempre han reclamat les forces cíviques, plenament en català".

Més endavant, com informava **Diari de Balears** en una nota de Raquel Jimeno publicada sota el títol "Poemes de Crespí", tengué lloc la primera activitat cultural de promoció del llibre en català d'aquesta nova Setmana del Llibre: "El primer acte de la fira tingué lloc ahir a l'horabaixa amb la presentació del poemari **Record de Praga**, de **Miquel López Crespí**, a càrrec de **Vicenç Calonge**, editor de Capaltard. **Calonge** lloà el llibre que 'està entre el somieig i la realitat i que transmet la ràbia contra la injustícia'. L'autor barreja en l'obra records d'infantesa. L'editor qualificà el poemari

de 'molt colpidor'".

Com s'explicà en la presentació del llibre de l'autor de **sa Pobla**, aquest poemari [**Record de Praga**], juntament amb els altres ja publicats i amb la propera aparició de **Revolta** (Editorial Moll), **Un violí en el crepuscle** (Columna Edicions) i **Llibre de pregàries** (Premi Principat d'Andorra 1999), permetrà al lector dels Països Catalans tenir a l'abast una petita mostra del que ha escrit **Miquel López Crespí** en aquests darrers trenta anys de conreu de la poesia.

Ens els actes d'inauguració hi hagué present el vicepresident del Govern balear, **Pere Sampol**, i del Conseller de Cultura i Joventut del CIM, **Cecili Buele**. També poguérem veure destacats membres de la literatura catalana. Hi eren presents els escriptors **Miquel Ferrà Martorell**, **Biel Florit** i **Miquel Julià** entre moltes d'altres personalitats de la nostra cultura. Ω

Secció de Cultura de l'Estel

L A N O S T R A C U I N A

Escòrpora a l'estil de Cadaqués

Ingredients:

Escòrpora, tomàquet, all, julivert, pa, aigua, oli i sal.

Preparació:

Es piquen els tomàquets, l'all i el julivert i es barregen en un bol amb un bon pessic de sal.

Es posa aigua a bullir. Es fregeixen, en una paella amb un bon raig d'oli no massa calent, unes llesquetes de pa, que es guarda per acompanyar. Després, s'hi afegeix una mica més d'oli, es talla l'escòrpora a rodanxes i s'hi posa. Quan fa uns cinc minuts que cou, s'hi tira una miqueta d'aigua bullint i la picada. S'apuja el foc al màxim i així que el peix és cuit, s'apaga. Abans, es tasta de sal. Cal que el suc quedi espès. Es posa en una plata i s'hi afegeix el pa fregit.

Déntol fred

Ingredients:

Déntol, ous, ceba, oli, llimona, aigua i sal.

Preparació:

Es cou el déntol al forn, a 120°C., posant-lo sobre una graella, damunt una plata amb un cul d'aigua, i es deixa refredar. Es bullen uns ous i també es deixen refredar. Es fa una picada amb els ous durs i la ceba i s'adoba amb una mica de suc de llimona, un raig d'oli i un pessic de sal. Es posa en una salsera i es serveix, junt amb el peix.

Cim-i-tomba

Aquest plat empordanès deu al seu nom a la forma de coure'l. Es va tombant el de sota a sobre i viceversa, amb dues cassoles de la mateixa mida.

Ingredients:

Uns talls de rap, patates, oli i allioli i sal.

Preparació:

Es prepara l'allioli. En una cassola de la mida apropiada, amb un raig d'oli i un pessic de sal, es mig fregeixen els talls de rap. Després, en el mateix oli, s'hi mig fregeixen unes patates, tallades a rodanxes primes i es baixa el foc al mínim. Després, se'ls posa el rap al damunt i una mica d'allioli a sobre. Es tomba, posant l'altra cassola al damunt i donant la mitja volta a tot; s'hi posa una mica més d'allioli per sobre i es tapa. Al cap d'una estona es torna a tomba i es deixa coure, tapat, una mica més, fins que sigui cuit i sucós. Llavors es serveix.

Calamars saltat

Es una recepta senzillíssima, de cuina ràpida, que es pot fer amb els calamars sense descongelar, fins i tot.

Ingredients:

Calamars, all, julivert, vinagre, oli i sal.

Preparació:

Es talla el calamars a rotllanes (si està congelat, amb un ganivet de serra) i es posa amb l'all i julivert picats, un raig de vinagre, un d'oli i un pessic de sal, tot, junt, en una cassola. Es tapa i es deixa coure, a poc foc, el mínim imprescindible.

Calamars a la romana

Acompanyament insuperable de la cervesa de barril, a les cerveseries de la Plaça Reial, de Barcelona.

Ingredients:

Calamars, farina, un ou, cervesa o aigua amb gas, sal, pebre i oli.

Preparació:

Es talla el calamars a rotllanes. Si és congelat, es talla amb un ganivet de serra: es descongelarà més aviat que sencer. Es posen, en un cassó, unes quantes culle-

rades de farina, el rovell d'un ou, un raig de cervesa o d'aigua amb gas, sal i pebre. Es bat amb una espàtula fins que la mescla sigui homogènia. El punt d'espès és aquell en el qual el regalim de l'espàtula s'aguanta un moment a la superfície, abans de desaparèixer. Si és massa clar, cal afegir-hi farina i, si és massa espès, cal afegir-hi cervesa. Es munta la clara d'ou a punt de neu i s'afegeix al cassó, remenant-ho lentament amb l'espàtula. Es submergeixen els trossos de calamars en aquesta pasta i, acte seguit, es fregeixen en oli abundant i no massa roent. Un cop agafin un xic de color es treuen i es deixen escórrer fins que perdin l'oli sobrant, col·locant-los en un plat, sobre un full de cel·lulosa, o en una escorredora. Cal menjar-se'ls de seguida.

Calamarsons farcits

Ingredients:

Calamarsons de pam (20 cm.), botifarra crua, tomàquet, ceba, alls, julivert, pinyons, safrà, un carquinyoli, ou, farina, vi blanc, oli i sal.

Preparació:

Es netegen bé els calamarsons. Es piquen les ales i les potes, amb unes dents d'all i un brot de julivert, i es barregen amb la botifarra, sense pell. Es passa una mica per la paella amb un raig d'oli i un pessic de sal. Quan estigui ofegat, es posa en un plat i s'hi barreja un ou i una mica de farina. Amb aquest farciment s'omplen els calamars, que es tanquen clavant-hi un escuradents.

En una cassola amb una mica d'oli i un pessic de sal, s'hi fregeix una mica de ceba picada.

Quan sigui rossa, es baixa el foc al mínim, s'hi tira una mica de tomàquet ratllat, un raig de vi blanc i s'hi posen els calamars. Es tapa la cassola i es deixa coure bé, tombant els calamars de tant en tant. Mentre couen, es fa una picada amb uns quants alls, uns pinyons, uns brins de safrà i un carquinyoli. Quan és feta, es tira a la cassola i se li dona una remenada. Es deixa coure bé i es serveix.

Pops amb patates

Plat tan simple, que sembla impossible que sigui tan bo. Cal que l'allioli sigui valentet d'all.

Ingredients:

Pops (que facin d'un pam a un i mig), patates, aigua, sal i pebre negre. Per amarnir-ho, un allioli.

Preparació:

Es netegen i es renten els pops. Es pelen les patates, es tallen a trossos grossos i es renten, també. Es posa tot a l'olla a pressió, amb una mica de sal, pebre negre i aigua. Es tapa i es deixa coure durant deu minuts, comptats a partir de quan la vàlvula comenci a desvaporar.

Mentre bull, es fa l'allioli. Quan ha acabat el temps, es destapa i es serveix de seguida, junt amb el morter de l'allioli.

Pops amb ceba

Ingredients:

Pops (que facin d'un pam a un i mig), el mateix pes de ceba, oli, sal i pebre negre.

Preparació:

Es netegen i es renten els pops. Es talla pel llarg la ceba i es fregeix, a l'olla a pressió, amb un raig d'oli i un pessic de sal. Quan estigui ofegada, s'hi posen els pops, sal i pebre negre.

Es tapa l'olla i es deixa coure deu minuts, comptats a partir de que la vàlvula tregui vapor.

Acabat de coure, es serveix.

Verats a la brasa amb fonoll

Ingredients:

Verats, sal i unes branques tendres de fonoll bord.

Preparació:

Es netegen els verats i es salen. Se'ls embolica amb unes branques de fonoll tendre, que es fixen embolicant-ho amb fil de cotó. Es couen a la brasa.

VICENÇ DE SON RAPINYA

Arrels de festa

Arribada la primavera,
és temps de celebracions,
abril, segona quinzena,
a LA CASA CATALANA
celebrem FESTA MAJOR,
sostinguda en dos pilars;
CULTURA i VENERACIÓ.
Sant Jordi, roses i llibres,
jorn de lletres i d'amor,
canviant rauxa per seny
com mana la tradició.
El 27, cap el tard,
L'ofici n'és obligat

entre càntics i pregàries,
per a La Verge honorar.
Rosa d'abril sou Senyora
PATRONA DELS
CATALANS,
conhort per tota persona
què habitant País Germà,
no oblida la seva Pàtria
recordant la llar pairal.
"Dolça CATALUNYA
Pàtria del meu cor,
qui de tu s'allunya
d'enyorança es mor". Ω

Consells per
Sant Jordi

No és un dia qualsevulla
cal sortir al carrer,
tan si fa sol
com si fa pluja,
plens de joia i alegria
per honorar al Sant Patró,
i recollir la sarment
de "La Nostra Cultura".

Roses per a les dones
pèls homes seny i cultura,
abans l'hora sia arribada
un consell donar-vos vulla.
Cura a l'hora d'escollir
la temàtica i la lectura,
un bon llibre a l'abril val per
mil ; Ω

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....
.....
Adreça.....
.....C.P.....
Població.....
C.I.F.....Tel.....

M'interessa una subscripció

ANUAL 4.000 PTS (24,04 euróns)

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....
Adreça.....
Núm. entitat.....Núm. sucursal.....
Compte núm.....

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**

Tema de la primera jornada
Les guerres psicològiques

MATÍ

- 10'00 Obertura a càrrec de Quim Ponsarnau, regidor de Cultura de l'Ajuntament d'Arenys de Mar
- 10'15 De què parlem quan parlem de guerres psicològiques?
Quim Gibert, psicòleg i articulista.
- 11'00 Països Catalans: sota els efectes de la guerra psicològica. Un exemple: el cas balear en comparació amb la Catalunya autonòmica.
Jaume Sastre, escriptor i ensenyant.
- 11'45 Pausa
- 12'15 Premsa espanyola i guerra psicològica. Presentació del llibre El País, la quinta columna. L'anticatalanisme d'esquerres a cura de Cristina Saragossa, psicòloga clínica, i amb l'assistència de Josep Palou, autor del llibre.
La sessió matinal serà presentada per Pep Torrent, psicòleg humanista.

TARDA

- 5'00 Per què un nou Congrés de Cultura Catalana?
Teresa Bertran, poetessa
Enric pujol, historiador
La sessió de la tarda serà presentada i moderada per Gemma Gibert
Lloc: Fabrica Calisay, riera d'Arenys de Mar
Dia: Dissabte, 8 d'abril del 2000
Inscripcions: Ajuntament d'Arenys de Mar. Tel. 937 959 900. Demaneu per Anna Rusafa o bé per Antònia Pérez.
Organitza: Tercer Congrés de Cultura Catalana.
Amb el suport de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament d'Arenys de Mar.

LES GUERRES
PSICOLÒGIQUES

ARENYS DE MAR

PRIMERA JORNADA DEL CICLE

LA CATALANITAT, UNA IDENTITAT MALEÏDA